

La Comtessa de Molins

Peça dramàtica escenificada
per l'Elenc Santperenc, 1995

Parts de l'obra:

1 Introducció del Romancer	
Romancer	4
<i>Taverna</i>	
2 El Gegant a les runes de Quermançó	
Gegant, Furtiu 1, Furtiu 2, Furtiu 3	5
<i>Runes de Quermançó</i>	
3 Auguri sobre la vida de la Comtessa	
Carmeta, Pare de la Comtessa, Mare de la Comtessa	8
<i>Casalot de la bruixa</i>	
4 Joventut de la Comtessa	
Romancer	12
<i>Taverna</i>	
5 Setge i conquesta de Sant Pere pels francesos	
Santperenc, Santperenca, Comtessa, Pastor, Coronel, Capità, (poble)	13
<i>Plaça de l'Església de Sant Pere Pescador</i>	
6 Vida a Barcelona, París i Perpinyà	
Romancer	19
<i>Taverna</i>	
7 Inici d'activitats bandoleres	
Comtessa, Tià, Perot, Bandoler 1, (bandolers)	23
<i>Refugi de bandolers</i>	
8 Joventut del Gegant	
Gegant, Mare del Gegant	26
<i>Terrat de cal Gegant</i>	
9 Mort de Magí Ganivetaire	
Bevedor1, Bevedor2, Cambraera, Magí, Malcuada, Gegant, (bevedors)	29
<i>Taverna de la Malcuada</i>	
10 La Comtessa a Sant Feliu de la Garriga	
Comtessa, Pastor, Perot, (bandolers)	34
<i>Sant Feliu de la Garriga</i>	
11 Coneixença del gegant de Ventalló	
Comtessa, Gegant, Ventallonencs 1, 2, 3 i 4; Ventallonenques 1, 2, 3 i 4; Noies 1, 2 i 3; (poble: bandolers, capellans, gent mudada, mainada.)	39
<i>Plaça Major de Ventalló</i>	

MITJA PART

12 Fama de la Comtessa bandolera

Romancer

49

Taverna

13 El Governador de Girona

Governador, Ventura, Tinent, Infermer, (infermer)

51

Despatx del Governado

14 Castell de les Tenebres i Muralles de Figueres

Perot, Tomeu, Bandoler 1, Bandoler 2, (bandolers)

57

Castell de Quermançó

15 Assalt a la masia

Masover, Mestressa, Comtessa, Gegant, Veus (Masover, Perot, Vilatà, Bandoler)

60

Cambra interior d'una masi

16 Comiat del Gegant

Comtessa, Gegant

64

Bosc als voltants de Quermançó

17 Expulsió de Garriguella / Entrevista amb el Pastor

Comtessa, Pastor, Minyona, Mare Abadessa, Arxiprest, Monja

67

Cel-la-despatx de la mare abadessa d'un convent / Cambra del Castell de Sant Mori

18 Llàgrimes a Sant Miquel de Fluvià

Rector, escolà, majordona, Veu (Comtessa)

73

Interior de l'església de Sant Miquel de Fluvià

19 Destrucció de Quermançó

Comtessa, Perot, Llanut, Bandoler2, Dones 1, 2 i 3;(bandolers i dones)

77

Castell de Quermançó

20 Troballa del cadàver

Gegant, Romancer

82

Runes de Quermançó

INTRODUCCIÓ

Romancer

Des d'algun indret de l'escena el Romancer canta vers el públic.

Romancer

Benvolguda concurrència,
vet aquí que ens hem trobat
repartint-nos una herència
que l'atzar ens ha llegat.

És la dot d'una Comtessa
com un crit desesperat,
com un clam que se'ns adreça
de justícia i llibertat.

Sigui crònica o llegenda,
sigui mite o realitat,
conte humil, faula fatxenda,
admirem-ne el seu relat.

I després que a casa seva
provi treure'n l'entrellat,
cadascú l'hereu i l'hereva
d'allò que s'haurà emportat.

EL GEGANT A LES RUNES DE QUERMANÇÓ

Gegant, Furtiu1, Furtiu2, Furtiu3

Fosc. Lentament i tènue s'il·luminen les runes de Quermançó, encara fumejants. S'acosta cap a l'escenari, per entre el públic, un grup de vilatans, amb llums d'oli.

Furtiu 1

¿Però es pot saber de què teniu por, brivalls? Tan valents que éreu quan sortíem de la taverna i ara sembla que heu perdut l'esperit. Cada cop us endarreriu més. Joanot, ¿no deies que aniries tu primer, que ens obriries camí?

Furtiu 3

¿Què insinues? He topat amb una pedra, vet-ho aquí, i és per això que vaig coix i no puc córrer tant com tu. Vés amb compte amb cridar-me covard, que de valent ho sóc més que tu. M'agradaria veure't sense les tres ampolles de rom que t'has empassat...

Se sent un so, com de rapinyaire nocturn.

Furtiu 2

¡Calleu! ¿No heu sentit? M'ha semblat...

Furtiu 1

¡Les teves tripes has sentit! ¡La por que se't passeja per l'estómac!

Torna a sentir-se l'au nocturna.

Furtiu 2

¿Ho heu sentit ara? ¡Ara no direu que és el meu estómac!

Furtiu 1

Els teus budells no han estat, a no ser que els teus budells puguin volar de nits, com les òlibes. (*Riuen els tres, una mica histèrics.*)

Furtiu 3

Mireu, ja hi som. Ja es distingeix el castell, sota la lluna.

Furtiu 2

¡I quina lluna! Nit de bruixes...

Furtiu 1

De bruixes... ¡i de cagats! ¡Ja en tinc prou de vosaltres! Torneu-vos-en a casa, si voleu. Potser no trobaré tant com si hi fóssim tots, però tampoc no hauré de repartir. ¡Apa, aneu a

casa! Joanot, torna-te'n, brivall, si és que et deixen entrar a casa, vinga, que trobaràs algun paller per tu i per als teus budells rondinaires...

Furtiu 3

No, si ara que hem arribat fins aquí... Perquè això del fantasma sí que... no hi ha qui... he, he, he...

Agrupats, mentre va apareixent, sense que se n'adonin, el gegant per entre les runes, ben il·luminat per la lluna.

Furtiu 2

Un fantasma... un fantasma gegant, he, he, he... ¿A qui se li deu haver acudit?

Gegant

Potser a algú que ha vingut abans que vosaltres i que ha tingut prou seny per fugir corrent.

Furtiu 1

¿Què? ¿Qui ets?

Gegant

Fantasma, em deieu. Un fantasma gegant. *(S'aixeca, encara més solemne. Ells s'enretiren.)* ¿Buscàveu alguna cosa? Perquè em penso que l'heu trobada. *(El Gegant mostra un arcabús.)* M'agraden les visites de nit, em distreu esbudellar covards que vénen a robar els tresors de la Comtessa. Em penso que n'hi havia un de vosaltres que gallejava de ser el primer de la colla. Perdoneu-me si no m'entretinc en presentacions i vaig de cara a la feina.

Comença a descendir de les runes, decidit però sense pressa, cap al grup. En Joanot fuig comes-ajudeu-me. Un altre cau per terra. I el que va primer sosté el llum amb moltes dificultats.

Furtiu 1

¿Què, què et, et penses que, que ens fas por? No, no ets més que, que aquell efeminat que, que li cantava rondalles a, a la dama de Quermançó...

Gegant

Cançonetes li cantava, i ara vine, que te'n cantaré una per a tu. ¿T'agrada el meu guitarró? *(Branda l'arcabús.)* Et sonarà a glòria entre el teu costellam. Sentiràs la meva música de ben a prop. ¡I prou de xerrameca! Les visites m'agraden curtes i aquesta s'està fent inacabable. ¡Enllestim! *(Davant la proximitat del Gegant fugen esperitats. Aquest se'ls mira sense somriure. Pausa.)* La covardia és una mala herba que floreix tot l'any. Ja ho veieu, Comtessa, si us ha servit de destruir el vostre refugi. Allà on hi ha pols, les rates hi furguen. Però no deixaré que maculin la vostra memòria, Comtessa. Juro que us trobaré d'entre les runes, juro que us rescataré, a vós, als vostres tresors, i als vostres bandits, si

convé. Mentre el Gegant de Ventalló tingui forces, aquí no hi burxarà ningú que no sigui digne de la vostra proximitat. I tots els doblers que pugui desenterrar, totes les perles i joiells, totes les monedes i pedres precioses, tots els tresors i efectes que us pertanyien... Tots han de servir per donar-vos més glòria i honor, ara que sou... ara que definitivament sou... morta.

Esclata en plors; tot i així comença a remenar entre els rocs. Fosc.

AUGURI SOBRE LA VIDA DE LA COMTESSA

Carmeta, Pare de la Comtessa, Mare de la Comtessa

Un antre misteriós. Un perol bullint i fumejant penjat dels cremalls. Bufa fort la tramuntana, a fora. Truquen a la porta. Se n'hi va amb tota la parsimònia, un bastó i la seva edat indefinida. Apareix un home estenuat.

Pare de la Comtessa

¿Vós sous la bona-dona que li diuen Carmeta? (*La bruixa assenteix.*) Si us plau, Carmeta, heu d'ajudar-nos. La meva muller es troba molt malament.

Carmeta Pelletaire

¿Qui és que es troba bé en aquests dies de desgràcia?

Pare de la Comtessa

Té foc a les entranyes. Està embarassada, Carmeta, i ens temem el pitjor per la criatura.

Entre tots dos entren la mare de la Comtessa i l'ajuden a seure en un escó.

Carmeta Pelletaire

¿D'on veniu? Aquesta dona està massa cansada. ¿No us adoneu del perill que li feu córrer?

Pare de la Comtessa

De Sant Pere venim. Certament és lluny de Terrades però ens han assegurat que vós podíeu ajudar-la. (*Li eixuga el front.*) I si la trobeu tan estenuada és dels dies que no para de patir. Carmeta, si us plau...

Carmeta Pelletaire

Puc ajudar-la i puc no ajudar-la. Tal vegada us puc ajudar en allò que no voleu.

Pare de la Comtessa

(*Una mica atònit.*) Fa molts de dies que no dorm i perboca tot el que menja. Tenim por per la criatura.

La bruixa la toca tot al voltant del ventre.

Carmeta Pelletaire

És el primer.

Pare de la Comtessa

Sí, sí, és el primer. Serà el primer si...

Mare de la Comtessa

Ai..., bona dona..., ajudeu-me... Aquest fill... no em deixa viure... ¿És viu ell?

La Carmeta omple un bol amb un cullerot.

Carmeta Pelletaire

Viua. ¿És viua i ben viua! Beveu això.

Pare de la Comtessa

¿Viva? ¿Que voleu dir que... és una noia? (*Sorprès i visiblement decebut.*) ¿Una noia! Però si és el primer. No en tenim cap més. ¿Necessitem un hereu! Tant de temps esperant una criatura i ara... ens surt cugula. ¿N'esteu segura? ¿Quin futur ens espera amb una filla?

Carmeta Pelletaire

¿Futur! ¿Bons temps són aquests per parlar de futur! ¿Voleu saber el futur? ¿De debò voleu saber-lo?

La dona agafa un pot amb ossos, amb una certa desgana en tria uns quants i els llança sobre la taula. Després els recull i els torna a llançar, ara molt més interessada. Encara un altre cop. Se la comença a veure astorada. Obre molt els ulls.

Pare de la Comtessa

(*Disgustat.*) No hi perdeu pas el temps amb aquestes bajanades.

Mare de la Comtessa

¿Què hi veieu?

Carmeta Pelletaire

Més del que s'hi pot veure. ¿N'esteu ben segura de voler saber-ho?

Pare de la Comtessa

Digues-li que no. No us hi escarrasseu, bona dona, que no us el pagarem pas aquest joc d'endevinalles. Vull que cureu la meva dona dels seus mals. A ella i a la criatura..., bé, ara la criatura...

Mare de la Comtessa

¿Què vols dir, Pere? Sigui hereu o pubilla, l'hem d'estimar d'igual manera. Jo... ara em trobo millor. Amb el beuratge la criatura s'ha encalmat. I sigui cert o no, bona dona, vull saber què en diuen els ossos.

Pare de la Comtessa

Falòrnies, supersticions. No ens entabaranà pas. (*A la Carmeta.*) ¿M'heu sentit?

Carmeta Pelletaire

Ni els ossos no gosen acabar de dir tot el que saben. Hi ha molta por i molta glòria en el camí de la vostra filla. Un camí que molt pocs poden recórrer.

Pare de la Comtessa

¡Ni la por ni la glòria no ens donaran de menjar, ni ens faran la feina que tenim per fer! Ja en tinc ben bé prou. Si et trobes millor, com dius, tornem a la tartana i cap a casa. Tant d'anar amb compte, ¡i total és una noia!

Carmeta Pelletaire

(Encara mirant-se els ossos.) Serà una noia, però tan gran el seu destí que molts reis la voldrien per filla.

Pare de la Comtessa

Bé prou que els la hi regalo... al primer rei que me la demani...

Mare de la Comtessa

(Interrompent-lo.) Expliqueu-nos-ho, sisplau, bona dona. ¿Què voleu dir amb això?

Carmeta Pelletaire

No puc dir-vos gaire més. Mai no havia vist un futur semblant. ¡Mai la dissort i la glòria no havien anat tant de la mà!

Pare de la Comtessa

¡T'he dit que marxem i marxarem! *(Agafant-la.)* Si voleu cobrar...

Carmeta Pelletaire

¿Cobrar? *(S'acosta a la Mare de la Comtessa, per ajudar-la també.)* No patiu; el part anirà bé.

Mare de la Comtessa

Us hem portat una gallina per...

Pare de la Comtessa

(Sarcàstic.) ¡A fe que se l'ha guanyada!

Carmeta Pelletaire

Em dono per ben pagada d'haver conegut la teva filla. Ara la tens tancada dins teu. Quan serà fora ja ningú no podrà tenir-la tancada enlloc. No vull pas res. Emporteu-vos la gallina i feu-ne un bon brou, que la vostra filla no trigarà... *(Els va acompanyant cap a la porta fins que surten.)*

Pare de la Comtessa

(Sentint-se des de fora.) ¡Tant de camí, tant de patir, i és una noia!

Quan queda sola torna a mirar els ossos. Sembla no tenir prou valor per tornar-los al seu pot. Fosc.

JOVENTUT DE LA COMTESSA

Romancer

Romancer

Al carrer de Cavallers
hi vivia na Teresa,
la comtessa de Molins
envoltada de respecte.
Joveneta tant com és
refinada i de bon veure
sempre corre pels sembrats
cavalcant l'euga més ferma.
Mai no juga pels carrers
ni festeja quan és festa,
si fa fred o bé calor
ella sempre va per feina.

Els seus pares massa grans
i el germà tot just s'aixeca
aferrat al seu bressol,
ella és qui a tots sustenta.
Quan convé fa de pagès,
quan convé fa de mestressa,
de pastor, de segador,
de senyor i d'infermera.
No coneix cap altra por
que la por que no confessa.
No coneix cap altra llei
que no fer sempre la seva.

Els xicots, tot vehements,
parlen d'ella a la taverna,
les beates i el mossèn
la critiquen i l'envegen.
Però ella amb son cavall
es recorre tot el terme,
tan de dia com de fosc,
tan tardor com primavera.
Sense escola gairebé
ella és qui sap més de lletra,
ni li cal dur cap anell
perquè li diguin comtessa.

SETGE I CONQUESTA DE SANT PERE PELS FRANCESOS

Santperenc, Santperenca, Comtessa, Pastor, Coronel, Capità
(Poble: dones, mainada, ferits i vells)

Se senten canonades esparses. A l'escena es veu la porta de l'església. Just al davant,...

Santperenc

¡Maleïts siguin! ¡Ah! (*Queixant-se.*) ¡No pararan fins a veure'ns tots morts!

Santperenca

(*Mentre li va embenant el braç.*) ¡No et moguis més si vols tornar a llaurar algun dia!

Santperenc

¡Llaurar! ¿Vols dir que tornarem a llaurar algun dia?

Santperenca

Algun dia ha d'acabar-se tot això...

Santperenc

¡I tant que s'acabarà! ¡I aviat! ¿Vols que et digui com acabarà, com acabarem?

Santperenca

Amb el braç embenat no podràs fer anar el trabuc...

Santperenc

¡El trabuc! D'ençà que han voltat la muralla de canons que els nostres trabucs no els fan ni pessigolles. Ja pot anar cridant la Comtessa. Res del que tenim ja no ens serveix per a res. ¡Maleïts porcs, fills de Napoleó! Més ens hagués valgut deixar-nos robar les gallines i el bestiar...

Santperenca

¡Gallines, bestiar i alguna cosa més! ¡I no et remenis tant!

Santperenc

Però ara sí que estaria llaurant. (*Pausa.*) ¿Quants han mort? ¿Quants són ferits com jo, que potser ja no servirem per a res més? ¿Quants han fugit pel túnel i qui sap si tornaran? Hem estat molt valents... ¡i molt inconscients!

Santperenca

¡Això ja està! Aquí no t'hi puc fer res més. Si no pots defensar-te serà millor que vagis a dins de l'església.

Santperenc

¡Bona hora per anar a pregar! ¿Vols dir que aquests d'aquí dins ens voldran ajudar si encara no ho han fet a hores d'ara?

Santperenca

No cal perdre-hi la fe. No resis, si no vols. A dins, però, hi ha ferits més greus que tu i podràs ajudar...

Santperenc

¿A donar extremauncions, potser?

Santperenca

Ja veig que a donar ànims, no precisament. (*Apareix la Comtessa arrossegant un altre malferit. La santperenca el reconeix.*) ¡Narcís! ¿Què t'ha passat?

Comtessa

No et respondrà pas. Era al seu terrat del carrer de l'Hospital. Tota la casa són ara runes. És possible que hi hagi algú més sota els enderrocs.

Santperenc

Ja deia jo que acabarem tots enterrats i sense làpida.

Surten algunes dones de l'església i hi comencen a entrar el cadàver.

Comtessa

¿No podeu lluitar? Doncs, entreu dins de l'església. (*A la Santperenca.*) Hem de pensar, ¡i ràpid! ¡No podem esperar que acabin d'enderrocar la muralla!

Santperenc

¡Pensar! Pensar ¿què? Rendir-nos, potser...

Santperenca

¡D'això ni parlar-ne! ¡L'endemà seríem tots morts! ¡Què, l'endemà! Cinc minuts després, i encara si esperarien tant.

Es tornen a sentir canonades, ara molt seguides. Els cau una mica de runes a la vora. Apareix el Pastor, a corre-cuita.

Pastor

¡De pressa! Han tornat a esberlar la muralla per Caramany. Ara entraran a borbollons. Amagueu-vos a dins. No gosaran bombardejar-la.

Santperenca

¿I els que queden escampats pel poble, què? ¿Hem de deixar que els matin?

Comtessa

Ara vaig a advertir-los i ens tancarem tots.

Santperenc

¿Tots a dins? Però tard o d'hora ens faran sortir. Pastor: els ferits no podem fugir pel túnel del riu. Està molt malmès i el Fluvià hi ha entrat en molts de trams. Si els francesos enfonsen l'església tots hi farem la pell.

Pastor

¿Què hi dieu, Comtessa?

Comtessa

Entreu-hi que ja trobaré la solució.

Santperenc

¿Solució? ¿Quina? ¿Morir-nos de fam dins de l'església?

Pastor

¡Prou de xerrameca! ¡No és el moment! Aneu, Comtessa, per aquesta banda, que jo m'arribaré al carrer de l'Hospital. ¡Hem de reunir tots els supervivents! (*Se'n van.*)

Santperenc

Tot el ramat reunit, i a punt per al sacrifici.

Santperenca

Queda't aquí fora, si vols.

La santperenca entra al temple. Ell dubta una estona. A la primera detonació que se sent, però, entra a corre-cuita. Van apareixen grups de ferits, de dones, de gent gran, de nens, que corren a refugiar-s'hi, entremig de la gran fumera. Finalment tornen a aparèixer el Pastor i la Comtessa.

Pastor

Ara sí que ja no podem aturar-los, Comtessa.

Entren a dins mentre l'escena s'enfosqueix. Se senten canonades talment un llarg atac, final i definitiu. Pausa. S'obren els llums. La porta de l'església és tancada. Al davant hi ha les tropes franceses. El coronel Pierresfort es destaca d'entre tots. Crida perquè el sentin els de l'interior de l'església.

Coronel

¡Santperencs! ¡La vostra vila és presa! Però no volem pas enderrocar l'església. Preferim la vostra rendició. ¡Exigeixo parlamentar amb la màxima autoritat de la vila!

S'obre la porta i apareix amb gran solemnitat la Comtessa de Molins.

Comtessa

¡Sóc jo amb qui heu de parlar!

Coronel

Però, ¿com? ¿On són els homes d'aquest poble? ¿Tenen por que els traeixi? ¿Tan poc noble em consideren que m'envien una noia?

Comtessa

No sóc noia, que sóc dama. Comtessa, en fina llei.

Coronel

Si és així, senyora, exigeixo la rendició incondicional de la vila de Sant Pere Pescador.

Comtessa

¿Què serà de la vila?

Coronel

Serà incendiada com és costum per haver-se negat a col·laborar amb l'exèrcit imperial.

Comtessa

¿I quina glòria els quedarà, a vós i al rei de França, de cremar la nostra vila? ¿On es refugiaran els supervivents? Si finalment heu de destruir la vila no serà pas amb el nostre consentiment. Haureu de fer-ho sobre el cadàver de tots els santperencs.

Coronel

¿Voleu salvar els edificis que resten dempeus? ¡Concedit! ¡Obriu les portes de l'església!

Comtessa

¡No pas tan de pressa! Tindreu l'honor d'haver conquerit aquesta plaça però respectareu la vida dels que hi queden.

Coronel

Jamai els francesos perdonaran la vida dels homes que han combatut la gran França.

Comtessa

¿I les dones i els menuts?

Coronel

França no matarà pas ni dones ni infants. Els altres...

Comtessa

¿I els vells? ¿I els ferits? ¿Quin honor trobareu en afusellar-los? ¿És aquesta la vostra

grandesa imperial?

Coronel

(*Pausa.*) Davant vostra gentil insistència, prometo deixar en vida a ferits i lisiats que siguin de consideració. També respectaré els majors de seixanta anys. Però no em demaneu altra cosa. Sapiguen del cert que tots els combatents seran afusellats avui mateix a la plaça major del poble, que a partir d'avui es dirà Plaça Bonaparte. ¿Accepteu aquestes condicions... o dono ordres de començar el bombardeig de l'església?

Comtessa

Coronel Pierresfort: l'església i els homes no ferits menors de seixanta anys són vostres. ¡Obriu les portes!

Coronel

¡Capità! Vull el vostre recompte. ¡Immediatament!

S'obren les portes. Entren els soldats francesos. Hi ha un silenci considerable. El Coronel i la Comtessa s'aguanten la mirada. Surt el Capità i saluda al Coronel.

Capità francès

Mon Coronel: hem trobat quaranta-sis dones, trenta-vuit infants, vint-i-tres homes malferits, disset vells...

Coronel

¿I combatents?

Capità francès

... ¡No n'hi ha pas ni un, mon Coronel!

Coronel

¿Com...? (*Escena de ràbia continguda del Coronel davant del somrís triomfal de la Comtessa.*) Vós, m'heu enganyat.

Comtessa

No ha estat engany, sinó legítima defensa, senyor: vós heu promès de passar per les armes als combatents menors de seixanta anys. L'únic sóc jo. En cas contrari no us hauria retut la plaça. Si voleu tenir satisfacció del nostre pacte, afuselleu-me tot seguit.

El Coronel es mou amb gran neguit sense poder dissimular la seva ira.

Coronel

¡Capità!

Capità francès

¿Senyor? (*Pausa.*) ¿Faig formar el batalló d'afusellament, senyor?

El Coronel Pierresfort mira la Comtessa. Nega amb el cap i somriu.

Coronel

No, capità. Feu formar totes les tropes. La nostra feina aquí és acabada. (*El Capità saluda i surt mentre ell s'acosta a la Comtessa, besant-li la mà.*) Mai, senyora i noble dama, havia tingut oponent tan poderós i fascinant. Us asseguro que de la meva boca tots sabran com en sou de valenta i bon soldat.

Se'n va el Coronel mentre es fa fosc.

VIDA A BARCELONA, PARÍS I PERPINYÀ

Romancer

Romancer

Una noia de vint anys
sense pares, sense terra,
sense ofici, sense guanys,
que n'és filla d'una vila
destruïda per la guerra,
com podrà viure cavil·la.

Ella ho té tot ben perdut:
vol fugir ben lluny d'aquí,
però hi ha el germà menut.
Busca qui en tingui cura
fins que pugui decidir
ell mateix, sa singladura.

Uns parents s'ocuparan
de tots dos a Barcelona;
tanquen casa i allà van.
Però Teresa ja s'inquieta:
no ha nascut ni per minyona,
ni beata, ni tieta.

Un vell amb bon patrimoni,
tot mirant-la amb cobejança,
la demana en matrimoni.
Sense veure-hi cap més trama
hi assenteix amb l'esperança
de tornar a ser una dama.

La cunyada, però, s'hi oposa
i als dimonis s'encomana
que el ric conco tingui esposa.
¡Si us veiés la vostra mare
en mans d'ell i sa germana
més soltera i vella encara!

Així és i ben aviat
la Comtessa, ja prenyada,
confiant que amb el nou nat
del marit agre i gelós,

i amb la fel de sa cunyada,
tot serà més agradós.

Quan l'infant petit arriba
tot encara va pitjor,
com un barco a la deriva.
Tots van contra la Comtessa
que preserva el seu nadó
silenciosa mentre el bressa.

No té ni un moment de pau
però ajupida en el bressol
ni una llàgrima li cau.
El casal és niu de fel
i només té el breu consol
d'una mossa prou fidel.

Canta al fill amb veus tan fluixes
com remor que fan les ones:
"A la nit surten les bruixes
a robar-ne els infantons,
por no tinguis d'eixes dones
si la mare et fa petons."

Qui, audaç contra el francès,
no ha nascut per ser ultratjada
i veu que ja no pot més
quan el vell crida que creu,
atíat per la cunyada,
que aquell fill no és pas seu.

S'alça tota rabiüda
amb el fill ben agafat
i es defensa, sense ajuda,
dels cops, però amb tal dissort
que tombant-la de costat
el fill cau a terra i mor.

Adonant-se'n del desastre
s'abandona al desesper
i s'enfronta al seu malastre.
Prompte va amb daga empunyada
i amb el seu mordaç acer

mata l'home i la cunyada.

No té temps per cap recança
que arreplega tant quant pot
per la fuga cap a França.
La criada va parlant
de l'ajut d'un seu nebot
que es dedica al contraban.

I així és que d'improvís,
fabricant-se un nou futur,
la Comtessa és a París,
i és proscria a Barcelona
per un doble crim obscur
exculpat per la minyona.

Disposant del capital
recollit en un manyoc
de l'estatge conjugal,
esdevé prompte mestressa
d'una saleta de joc
que n'augmenta la riquesa.

A París, però, l'ambient
cobdiciós hi propicia
incident rera incident.
Acusada d'il·legal
i de frau, la policia
li clausura el seu local.

Altre cop sense fortuna
al Voló busca recès
però tampoc se sent impune.
Perseguida pels gendarmes
l'admetran uns bandolers
veient son domini d'armes.

Ai, Comtessa, el vostre fat
era d'ésser bandolera.
I al moment del dur combat,
demostrant a tots qui mana
i lluitant com una fera,
sou triada capitana.

¿Qui és el cap de la partida,
del Capcir a l'Empordà,
més ferotge i decidida,
per boscats, erms i camins?
Bé tothom us respondrà:
la Comtessa de Molins.

INICI D'ACTIVITATS BANDOLERES

Comtessa, Tià, Perot, Bandoler 1, (Bandolers)

La Comtessa i un grup de bancolers en una mena d'amagatall, com una cova.

Tià

¡Li hauríeu d'haver vist la cara! Ni d'aquí cent anys no s'ho haurà acabat de creure! (*Imita els dos personatges.*) "Senyora, podeu demanar-me el que volgueu, que sóc al vostre servei". I ella que li diu: "Doncs, doneu-me la bossa que teniu amagada que sé que sou recaptador d'impostos del nostre molt estimat rei tirà." I nosaltres, que l'havíem deixat passar amb només l'anell de casat i una bosseta de ferralla! "Senyora, ¿vós també sou d'aquesta colla de lladres, una vulgar bandida" "Comtessa sóc i reclamo per als meus el que el rei vol malgastar amb els seus. Doneu-me vós el cofre, si sou tan galant o l'hauré de prendre malgrat vostre" Ha, ha, ha. I l'home que encara no s'ho acabava de creure. "¿I com heu sabut que jo era...?" I ella que se li acara i li aboca: "Un recaptador d'impostos, un sicari reial... ¿De debò penseu que això es pot dissimular?". Ha, ha, ha. Us asseguro que suava a raig fet, la seva suor m'ha ben rovellat el ganivet quan li he tallat el coll...

Comtessa

¿Quina necessitat hi havia de tallar-li'l?

Tià

¿Necessitat? ¡Un luxe és un luxe! Escapçar un cap sempre és un plaer.

Comtessa

A partir d'ara, Tià, el plaer us el reserveu per després. ¿Volem ser bandolers o simples assassins?

Tià

Vaja, Comtessa. Reconec que us n'heu sortit força bé del cop d'avui, però ¿no trobeu que voleu manar massa per un simple robatori? ¿Qui us ha triat per capitana?

Comtessa

¿Quina és la meva part?

Tià

La que jo decideixi, Comtessa.

Comtessa

Doncs, decideix-te de pressa que me'n vaig.

Perot

¿Marxeu?

Comtessa

Sí, i qui vulgui seguir-me pot fer-ho, però que sàpiga dues coses: els guanys es repartiran entre tots, i s'ha acabat el tallar colls per no-res. Matar no és cap divertiment.

Tià

¿Què els proposes, Comtessa? ¿Fer una altra colla? ¿I qui us comandarà?

Comtessa

¡Jo mateixa!

Tià

Ha, ha, ha... ¿Us imagineu? ¿Una dona cap de colla? Ha, ha, ha...

Perot

Comtessa. M'és igual capità que capitana, i els vostres tractes em semblen bé. Podeu comptar amb mi.

Tià

¿Ho heu sentit? Ha, ha, ha... Ja en té un. Capitana d'un sol bandoler, ha, ha, ha. Ja te'n pots anar, Perot. Mai no has estat massa valent. Passarem perfectament sense tu i sense "la teva Capitana", ha, ha, ha. ¿Oi, que sí, nois?

Bandoler 1

¿Podreu passar sense mi, també? Em sembla que també me n'hi vaig. Si em poguessiu donar la meva part...

Tià

¿Un altre? Vaja, vaja. ¿Que potser hi ha algú més...? (*La majoria s'aixeca, donant a entendre que prefereix la Comtessa.*) Vaja, si això més aviat sembla un motí.

Perot

No veig perquè hem de fer dues colles. ¡Llamps i trons! Podríem fer la Comtessa Capitana i...

Tià

¿Què? ¿Comandats per una dona? ¿Que us heu begut l'enteniment? ¿Què diran les altres colles de nosaltres? "La colla dels efeminants, dels donetes, dels servidors d'una damisel·la...?"

Bandoler 1

No t'hi cansis, Tià: en Perot té raó. Si no t'agrada ves-te'n tu.

Tià

¡Ni que m'ho haguessin jurat pels meus difunts! No seré jo qui es quedi aquí amb aquest panorama. Mira per on, sóc jo que pren la seva part i fuig cap a una altra banda. Ja us

repartireu el que queda "equitativament". Ha, ha, ha. Us aviso, però. Faré una altra colla, hi podeu pujar de peus, i no m'agradaria coincidir amb vosaltres en cap batuda. No m'agradaria. O potser sí que m'agradaria: podria ser una guerra, i ja sabeu que no tinc el vici de perdonar.

Comtessa

No t'amoïnis, Tià. Pots fer servir aquesta cova i aquests camins per a la teva colla. Nosaltres anirem més avall. Conec un lloc a tocar de l'Empordanet que servirà a les nostres fins. Ens hi traslladarem demà mateix. Pel que fa a la teva guerra, no m'interessa gens. Demà deixarem de fer-te nosa per sempre, a no ser que siguis tu qui vingui a nosaltres a buscar brega. Aleshores potser serà el meu ganivet que en surti rovellat. *(En Tià fa un gest de desemveinar però tots els lladres s'aixequen i posen mà al seu ganivet. En Tià se'ls mira i no acaba de treure l'arma. Va cap al cofre del cobrador d'impostos i en pren una bossa. S'ho repensa i mirant tothom n'agafa una altra.)* Aprofita't, Tià. És el teu últim repartiment amb nosaltres. Vés a saber quan tornaràs a tenir al teu abast un cofre tan generós.

Ell, rabiüt, llança les dues bosses al cofre i se'n va. Fosc.

JOVENTUT DEL GEGANT

Gegant, Mare del Gegant

El Gegant i la seva mare. Representa el terrat de casa seva. No hi ha gaire claror: és de nit.

Gegant

¿Sabeu, mare? He sentit parlar de la Comtessa de Molins. Asseguren que l'han vista a Viladamat, com si s'amagués a la serra. Diuen que és bandolera. Cap de colla, diuen. Que té més de seixanta lladres a les seves ordres. ¿Recordeu, mare, quan me n'explicàveu coses del setge de Sant Pere?

Mare

Sí que ho recordo, fill. Ella havia estat la glòria de Sant Pere. I ara, ja ho veus: una perduda, una lladregota...

Gegant

És cert, mare, però penseu com és ara Sant Pere. És ple de gent de mal viure.

Mare

De tot arreu han vingut. Tots els perdularis, tots els malfactors, tots els fugitius... Que no podem anar pel carrer sense tèmer. Sort en tenim de tu, Narcís, que Déu t'ha donat tanta presència que els espantes, i ens deixen en pau. No saps l'angúnia que vam passar, el teu pare i jo, quan tu eres al Seminari. Sort que en vas tornar aviat.

Gegant

¡I encara insistíeu que m'hi quedés!

Mare

Perquè volíem el millor per a tu, fill. El teu pobre pare, en pau descansi, i jo, ¡vam fer tants de sacrificis...! Allà et donaven educació que aquí no podies aconseguir. Allà trobaves més bons exemples que els que veuràs cada dia a Sant Pere. Com la Comtessa, vés...

Gegant

¿Però no trobeu extraordinari que una dona sigui cap de colla? Tothom n'està molt admirat. Fins i tot els homes de la taverna se'n fan creus. Hi ha qui diu que no es deixaria manar mai per una dona. Però hi ha qui diu que la Comtessa és una altra cosa, més que...

Mare

No vull pas que te'ls escoltis, aquests comentaris. Tu saps que una bandolera sempre serà una bandolera. ¿Què hi fa que sigui dona? ¿Què hi fa que deixi bocabadats quatre ximpls amb l'esquena dreta? No vull que sovintegis les tavernes, fill. No hi aprendràs res de bo.

Hi ha tan mala gent. Aquell ganivetaire...

Gegant

¡En Magí! Cal fugir-ne com del dimoni. ¿Com pot caber-hi tanta maldat en un cos tan esquifit?

Mare

¿I la mestressa de la taverna? ¿Com es diu... Malcuada?

Gegant

Així li diuen.

Mare

El rector sempre parla d'ella com la personificació de Satanàs.

Gegant

Jo no crec que sigui tan mala dona com diuen. La vida de vegades ens obliga a ser d'una manera o d'una altra, o com a mínim a semblar-ho. La Malcuada no pot ser altrament, mare. Com la Comtessa. Quan vós me'n parlàveu...

Mare

¡I tant que me'n penedeixo, d'haver-ho fet! Poc podíem pensar que acabaria fent tants de disbarats. Si el teu pare ho sabés. (*Començant a ploriquejar.*) ¡Pobre Siset!

Gegant

No us amoineu, mare. Només era un dir. En sentir parlar de la Comtessa m'ha vingut a la memòria tot el que me n'explicàveu. N'he fet una cançó. (*Agafa la guitarra.*) ¿Volíeu sentir-la?

Mare

Ara, no, Narcís. Avui no tinc humor per bandoleres ni Comtesses. Mai no hauries d'haver abandonat el Seminari. Ara podries ser a Girona, o en qualsevol altre lloc millor que aquest. Series un home de profit.

Gegant

¿I qui cuidaria les terres, amb el pare mort?

Mare

¿Què valen aquestes terres, Narcís? No valen ni la suor que hi deixes. Treballar de sol a sol per a acabar morint de fam. L'únic negoci que rutlla és el de les tavernes. ¡I dels bandolers! (*Pausa.*) Si no et sap greu aniré a dormir. (*Li fa un petó al front.*) No triguís, tu, que demà hauràs de matinar.

Gegant

Demà matinaré, mare, com sempre. Em quedaré una estona i prou. Fa massa bona nit per resistir-s'hi, mare, però no patiu que iré a jaure de seguida. (*La mare se'n va i el Gegant queda sol amb la guitarra.*) Altre cop a soles, lluna. Pensar que a poques hores de camí d'aquí on sec també et deu veure la Comtessa. ¿Què deu estar fent? Estic segur que també us mira, lluna. Mentre els seus homes fan brogit, ella s'arracona i us mira, i somnia en temps que seran millors, en què canviarà el seu destí. Comtessa... ¿Us arribaré a conèixer algun dia? (*Comença a sonar una cançó amb la guitarra mentre es va fent fosc.*) Potser algun dia.

Fosc.

MORT D'EN MAGÍ GANIVETAIRE

Bevedor 1, Bevedor 2, Cambrera, Magí, Malcuada, Gegant, (Bevedors)

Taverna de la Malcuada. En Magí és al taulell eixugant gerra darrera gerra. Hi ha uns quants homes i dones que també beuen en una taula. Hi ha una cambrera que serveix. La gent parla, gairebé crida per sobre del xivarri general.

Cambrera

(Tornant al taulell, després de servir la taula dels bevedors.) ¡Magí; poca bossa has fet avui!

Bevedor 1

(Des de la taula.) ¿Saps què diuen per l'Armentera? Que han pelat el teu alumne preferit. ¡Poc el devies haver ensenyat gaire bé!

Cambrera

¿I quin era el seu alumne preferit?

Bevedor 2

¡El bordegàs d'en Met! ¿Qui volies que fos?

Bevedor 1

Mira si se'n va gastar de doblers en Met per les teves classes, ¡total perquè la dinyés a la seva primera baralla!

Cambrera

¡En Met! ¡Pobre noi, tan jove!

Bevedor 1

Sempre s'és massa jove, per morir. En Met es volia menjar el món i no va passar de l'Armentera.

Els contertulians riuen. En Magí trenca la gerra, va cap a la taula del provocador mentre va obrint el seu ganivet. El provocador el mira esparverat mentre en Magí el clava al bell mig de la taula.

Magí

¡Cagondéu! Hi ha uns xerraires d'aquí que l'aniran a fer companyia i no tindran temps ni de rebre l'última hòstia.

Silenci tens.

Malcuada

Amb aquest gat que tragines, Magí, no ets capaç de matar una rata.

Magí

¡Una rata! Tu ho has dit, Malcuada. Una rata mataré. O més d'una. Si en Met és mort no és per les meves classes, sinó que l'han atacat amb traïdoria.

Malcuada

No són pas aquestes les notícies que jo tinc. Diuen que en Met no només havia après de tu l'art del ganivet sinó també el del beure.

Magí

¡Tu calla, que ningú no t'ha donat ciri en aquest vetllatori!

Malcuada

(Gens espantada.) ¿El vetllatori d'en Met, vols dir? ¡Au, treu el ganivet d'aquí que m'espantlles les taules!

Agafa el ganivet i torna al taulell amb gran descans del grup de parroquians. Deixa el ganivet obert, amb ganes de fer-lo servir. Retorna el xivarri.

Magí

¡Porta'm una altra gerra!

Cambrera

(Primer mira la Malcuada que li fa un senyal d'assentiment. Després el serveix.) No sé pas on et pots posar tant d'esperit.

Magí

Mai no se'n té prou d'esperit, en la meva feina.

Entra el Gegant.

Magí

¿Què hi fas tu aquí? ¿Què vénis a buscar feina de cambrera? No sé si la Malcuada et trobarà prou formada...

El Gegant no en fa gaire cas, tot i que se'l mira de reüll. Seu a una taula buida.

Gegant

Malcuada, sisplau: un plat de fesols. *(La Malcuada fa un senyal a la cambrera que se'n va a buscar els fesols.)* I una gerra de vi.

Magí

¿Vi? ¿Heu sentit? ¡Aquest estaquirot vol tastar el vi! Es veu que ja ha parat de créixer. Ara que és orfe de pare i mare ja t'atreveix a beure vi. (*Pausa.*) Si no sap fer-se un plat de fesols potser que es casi. ¿Que no troba cap noia que li faci cas, el nostre Gegant? Si continua així acabarà per rebentar la hisenda familiar. (*Riu. El grup de bevedors s'ho mira sense intervenir. Apareix la cambrera amb un plat, mentre la Malcuada ha preparat la gerra de vi. En Magí recalca la darrera frase perquè ells també riguin.*) ¡Rebentarà la hisenda familiar! Ha, ha, ha... Em penso que l'únic tall de terra bona que té és la del cementiri on es podreixen els seus pares. Com a mínim, aquell tros sí que el té ben femat.

El Gegant comença a aixecar-se mentre la Malcuada li porta el que ha demanat i prova de calmar-lo.

Malcuada

No li facis cabal, Narcís. Va carregat avui.

Magí

(*Estrafent la veu.*) No, Narcís, no me'n facis cabal. No t'amoïnis, Narcís. Que vagi de gust, Narcís. Compte no et moris de gana... ¡com el teu pare! (*Mentre parlava s'ha aixecat i tot posant-se el ganivet obert al darrera de la faixa s'ha anat acostant a la taula del Gegant.*)

Gegant

(*Aixecant-se.*) ¿Ni els morts no saps respectar?

Magí

Mai no he respectat els covards, ni els morts com el teu pare, ni els vius, com tu.

El Gegant l'agafa pel coll i l'aixeca. L'altre li ensenya el ganivet. Hi ha una lluita desigual. En Magí el fereix lleument.

Bevedor 1

Vinga, Magí. Escapça'l un pamet, que aquest se t'enfila massa amunt.

S'envalentona. El fereix de nou.

Magí

Gegant, sembla que se t'han passat les ganes de xerrar d'aquella manera tan educada que et van ensenyar els capellans. (*L'ataca de nou i el Gegant l'esquiva però s'entrebanca i cau.*) ¡Si en feia de dies que volia tenir una conversa amb tu! Però una conversa al meu estil, sense tantes fineses. Una conversa com la que estem a punt d'acabar.

S'hi abalança però el Gegant el rep amb una puntada que el fa caure també i li cau el ganivet. Tots dos corren cap a l'arma. En Magí l'agafa amb la mà però el Gegant li trepitja amb el peu. En Magí fa mostres de gran dolor.

Gegant

És cert que amb tu no valen les fineses i és per això que no te'n gasto. Si volies acabar la conversa per mi podem deixar-la aquí mateix. Tu per la teva banda i jo per la meva. Dos camins que mai no es troben, ni per a bé ni per a mal. Això si t'estimes els ossos d'aquesta mà que et fan guanyar la vida.

Magí

D'acord. La nos-tra conver-sa s'aca-caba aquí...

Gegant

¡Definitivament!

Magí

Def-finitiv-vament...

El Gegant enretira el peu i s'acara amb els contertulians. Mentrestant, darrera seu, en Magí anirà aixecant-se amb cara d'odi.

Gegant

Heu vist i heu sentit el que ha passat aquí. I podreu dir que aquesta vegada ha estat la primera i la darrera que en Magí i en Narcís...

Malcuada

¡Magí, no!

Magí

(Atacant-lo per l'esquena.) ¡I tant que podran dir-ho! ¡La primera i l'última...!

El Gegant, alertat pel crit de la Malcuada, li esquiva en part l'atac i en passar en Magí, l'agafa pel coll i d'un cop el reboteix contra el taulell. La Malcuada hi va.

Gegant

¿En tens prou ara, traïdor?

Malcuada

Em temo que sí que en té prou. Mira per on és ell qui farà companyia a en Met. És tan mort com el seu deixeble.

Tots queden bocabadats. Murmuren.

Bevedor 2

¿Mort? ¿El Gegant ha mort en Magí?

Malcuada

Narcís, és millor que te'n vagis tan lluny com puguis. (*Es miren. Ell dubta. Assenyala la seva taula.*) No hi pensis en els fesols. Ja te'ls guardaré per un altre dia, d'aquí molt de temps. Ara ves-te'n. Fes-me cas. (*Surt ranquejant per les ferides. Els altres van per fer el mateix.*) ¿On aneu, galifardeus? D'aquesta taverna no en surt ningú més fins d'aquí una bona estona. ¿Que voleu deixar una dama sola en companyia d'un difunt?

Bevedor 2

¿Que potser pretens protegir-lo, Malcuada?

Malcuada

Diguem que no us deixaré marxar fins que no em pagueu el que us heu begut i cruspit. Ei, i sense córrer que darrerament em costa molt de comptar.

Bevedor 1

(*Assenyalant el mort.*) Hem d'avisar els seus companys.

Malcuada

Ja us vagarà de fer-ho d'aquí a una estona.

Bevedor 1

No els agradarà saber que ens has retingut.

Malcuada

Em penso que no els ho direu pas. Primer perquè no us agradarà que se sàpiga que una dona us ha barrat el pas, ni que aquesta dona sigui la Malcuada. (*Ella es posa al mig i els bevedors la miren amb un recel evident. Seuen lentament a taula.*) Així m'agrada. Mentrestant (*Fa un gest a la Cambrera.*) anirem netejant el local. Cada dia és més brut. (*Mentre parla es va fent fosc.*) Potser hauré de canviar de feina.

Fosc total.

LA COMTESSA A SANT FELIU DE LA GARRIGA

Comtessa, Pastor, Perot, (Bandolers)

Tot de bandolers apareixen de sobte apuntant amb els trabucs un objectiu que queda fosc.

Comtessa

¡Quiets si no voleu fer tronar els nostres...! ¡Vaja! Ja m'estranyava una presa tan fàcil...

Pastor

¿Com us va, Comtessa? No sabíem com fer-nos anunciar la nostra visita i ens ha semblat de presentar-nos per les bones.

Comtessa

¡Benvingut, Pastor! Benvinguda la Companyia. ¡Perot, calma tots els nostres! ¡Avui no hi haurà pas tronada! ¡No pas d'aquesta! Avui celebrarem la visita de cortesia de la colla més famosa de l'Empordà, la del meu amic ¡El Pastor de Batipalmes!

Van apareixent tots els bandolers, d'un bàndol i de l'altre, amb l'arma relaxada i contemplant-se els uns als altres amb estranyesa i un cert recel.

Pastor

La colla més famosa de l'Empordà fins fa quatre dies. Els mateixos que fa que una certa dama va decidir d'establir-se aquí. Com veieu, Comtessa, eren tan les ganes de saludar-vos com la curiositat allò que m'ha fet venir.

Comtessa

Els motius que em guien no són de gaire bon explicar, amic Pastor. Com també sé que no ho són els vostres. Jo comptava trobar-vos en un convent o en una ermita abandonada dient Missa i dedicat a la contemplació, i tot d'una m'informen que sou el més temut bandoler de la contrada.

Pastor

Si això us causa sorpresa, imagineu-vos com és la meva. Sabia que éreu a Barcelona emparentada amb una família de molts possibles. Fins fa quatre dies que vam abordar una comitiva que ja havíeu escurat vosaltres. De primer vam pensar en la venjança, però quan m'explicaren que la partida la comandava una dona i com era aquella dona...

Comtessa

Ja veig que estem en deute amb vosaltres. ¡Perot! Encarrega't que es faci el més gran tiberi i sarau en honor d'aquests companys, que si bé són de la competència, de segur que amb bon vi i bona manduca arribarem a pactes que ens beneficiaran a tots. No tinguem por d'ensenyar-los els nostres amagatalls i els nostres secrets, que mai no serem traïts per

l'home més noble que conec.

Perot

¡Seguiu-me, doncs, que fa temps que esperàvem una bona ocasió per fer-la grossa!

Els bandolers criden i es barregen sense entrebancs i se'n van d'escena on només queden la Comtessa i el Pastor. Seuen. El Pastor mira al seu voltant.

Pastor

Us he de felicitar pel vostre amagatall. Des d'aquí domineu tota la badia i el camí ral de la Bisbal i de Figueres. I a l'altra banda hi ha el camí de Girona a França. I bons masos no gaire lluny. ¿Ja heu pensat que el governador us enviarà les seves tropes de benvinguda?

Comtessa

¿No us les ha enviades a vosaltres?

Pastor

¡Manta vegades! Però el nostre amagatall és no tenir amagatall. Mai no ens troben. I si algun cop l'encerten quan arriben ja som lluny.

Comtessa

Aquí a Sant Feliu tot són camins. I els tenim tots vigilats. Si vénen per un en fugirem per un altre. O potser no caldrà fugir. Coneixent els topants potser els caurem al damunt. No em desagradaria que el governador hagués de pagar per recuperar les seves tropes.

Pastor

¡Bona pensada! Veig que no heu perdut ni un borrall del vostre valor. Sempre us recordaré enfilada als teulats de Sant Pere disparant contra el francès. Éreu la viva imatge de l'heroïsmes.

Comtessa

Un heroïsmes ben galdós. ¿Quantes vides vam perdre per no res? El francès es va fer finalment amb Sant Pere. I ara el poble és un munt d'enderrocs i de misèria.

Pastor

Els heroïsmes sempre són inútils, Comtessa, però és l'única manera de vèncer l'adversitat, de demostrar que som lliures. Sant Pere fou doblegat, com Girona. En canvi Barcelona es donà des del primer moment. Sant Pere sempre tindrà un honor que Barcelona no.

Comtessa

¿És per això que em diuen que sou especialment cruel amb els barcelonins?

Pastor

Mereixen ser robats dues vegades, per caragirats, per afrancesats. Van fer que Catalunya

fos francesa durant dos anys. ¡Tants catalans com havien mort per fer fora el francès i ells ens entreguen a pes, com carn morta! ¡Mai no acabaran de pagar la seva covardia!

Comtessa

Em diuen que també sou cruel amb capellans i vicaris.

Pastor

També tinc els meus motius.

Comtessa

¿Però vós no maldàveu per ser capellà?

Pastor

Vaig anar al Seminari, a Girona, quan vam fer fora el francès de les nostres terres. Allà vaig estar gairebé un any. No us enganyo, Comtessa, si us dic que vaig ser el seminarista més aplicat i treballador. Estudiava els llatins i resava tantes hores com podia. Però un dia em cridà un secretari del Bisbe, un pixatinters que ni tan sols sap resar les absoltes, i em va dir... *(Pausa.)* Es va ben rifar de mi. Que era millor que tornés amb els meus xais de Batipalmes, perquè com a pastor d'ànimes les espantaria totes. De primer no l'entenia. Em pensava que havia comès alguna falta sense adonar-me'n, que tenia algun pecat que ells havien descobert sense ni jo saber que el tenia. Després vaig veure que no. Em despatxaven per lleig. No volien un capellà tan lleig. *(Pausa.)* D'aleshores ençà torno a ser pastor, però no de xais, sinó de bandolers. Sóc pastor de llops, i els faig anar on els poden fer més mal. ¿Per què no em volgueren fer capellà, si això era tota la meva aspiració? ¿Tenien por que no recollís prou almoines perquè el Bisbe mantingués tot el seu palau i els seus criats i querides? Doncs ara em dedico personalment a recollir-li els tributs i caritats quan van de camí de la Bisbal, o els tresors que de tant en tant reclama de Sant Pere de Roda o dels convents...

Apareix Perot amb sengles copes carregades de vi.

Perot

No volia destorbar. Com que no veníeu m'he pres la llibertat de portar-vos part de la nostra festa fins aquí.

Comtessa

És d'agrair, Perot. No feu cabal de la nostra absència. Tenim moltes coses per explicar-nos i ens cal una mica de calma per fer-ho. Sé que t'encarregaràs de tot allà baix.

Perot

Essent així, me n'hi torno. Em penso que d'aquí a una estona ja ningú notarà absències de ningú.

Comtessa

Suposo que els vigies ja saben la seva feina.

Perot

No us preocupeu per això, Comtessa. Tenim els camins vigilats per gent de tota confiança. Amb el vostre permís. (*Se'n va.*)

Pastor

Ja ho veieu, Comtessa. L'home més lleig i la dama més bonica de l'Empordà dedicats al mateix ofici, (*Fan un glop.*) bevent d'amagat un vi excel·lent que ja el voldria tastar el mateix governador.

Comtessa

Trista és aquesta dèria de no voler veure la bellesa de l'ànima i aturar-se en l'aparença exterior. ¿Us adoneu com tots som una mica esclaus d'una simple presència?

Pastor

Ben cert. Però si només tenim aquesta presència, nostra és i la farem servir per castigar aquell que ens hi condemna. Vós, en canvi, no teniu preferències en les vostres víctimes.

Comtessa

Cap ni una. No m'interessen les víctimes; m'interessen les seves coses de valor. Més m'interessen com més tresors amaguen. Deixo estar els pobres camperols miserables. No necessiten cap més pena que la seva de cada dia. Em plauen els rics, els recaptadors d'impostos dels que encara són més rics, els propietaris dels masos, que viuen a la capital una vida ben regalada; no pas els pobres masovers que sobreviuen com poden i encara han de retre tribut al terratinent. Però no vull fer justícia. La meva és una venjança diferent. És una venjança contra el dolor.

Pastor

Hom diria que heu patit a bastament.

Comtessa

Més del que es pot patir. Vaig perdre els meus pares. Vaig perdre les terres per les quals havien lluitat. Vaig perdre la vila. Després vaig perdre el meu fill... (*Pausa.*) He perdut tota esperança, però ja no vull perdre res més. Ara em toca guanyar. Guanyar en tot. Fama, diners, joies...

Pastor

¿I la salvació? ¿No voleu guanyar la salvació?

Comtessa

Estranyes paraules en boca d'un bandoler, expulsat del Seminari. (*Pausa.*) ¿La salvació? No sé, no us puc respondre... per ara.

Pastor

Sí, potser haurem de rependre aquesta conversa d'aquí a un temps. En vista que tant vós com jo continuarem en aquest solvent negoci, brindem per la nostra sort i delimitem els territoris.

Comtessa

¡Per la nostra sort! (*Brinden.*) ¡Que no s'acabin els barcelonins ni els vicaris!

Pastor

¡Ni els rics i poderosos!

Fosc.

CONEIXENÇA DEL GEGANT DE VENTALLÓ

Comtessa, Gegant, Ventallonenc 1, Ventallonenc 2, Ventallonenc 3, Ventallonenc 4,
Ventallonenca 1, Ventallonenca 2, Ventallonenca 3, Ventallonenca 4, Noia 1,
Noia 2, Noia 3, (poble)

Mentre els músics, dalt del seu escenari, fan uns tocs d'assaigs, es va omplint tot l'espai escènic de personatges de tota mena: ventallonencs i ventallonenques més o menys mudats, personalitats, lladres de la Comtessa... Aquests personatges es mouen lliurement per l'escena tot fent grupets que s'observen mútuament i fins es defugen. Quan l'orquestra comença a tocar es fa un bon grup que balla. Mentrestant, en diferents punts de l'escena parlen parelles de ventallonencs i de ventallonenques, que només els sentiran els espectadors més propers a ells..

Ventallonenc 1

¡Quina festa més lluïda! ¡Es nota que ha vingut el bisbe, que s'han gastat els quartos per llogar una bona orquestra!

Ventallonenc 2

¡On hi ha el bisbe hi ha alegria, home! ¡Demana-ho, sinó, a les novícies de Garriguella!

Ventallonenc 1

Sempre collones els capellans, tu. Sembla mentida que avui faci la comunió el teu hereu.

Ventallonenc 2

Una bona almoïna que he hagut de donar, ¡no et pensis! M'ha costat més cara la comunió del meu fill que no pas el matxo nou.

Ventallonenc 1

També haguessis pogut passar amb menys.

Ventallonenc 2

Sí, i després sentir-te dir que si això i que si allò de totes les altres famílies del terme. ¿Que no veus que tothom ha hagut de desenterrar l'olla per poder lluir com cal?

Ventallonenc 1

Home, hi ha una mica de tot.

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona continuaran el seu diàleg.

Ventallonenc 3

¿Que no balles, tu? ¡Tan ballaruca que és la teva dona!

Ventallonenc 4

La meva dona està ben entretinguda, amb les seves veïnes, fent-li el besamà al bisbe.

Ventallonenc 3

¿I tu que hi fas aquí? ¿Que no saps la fama de faldiller que té el bisbe?

Ventallonenc 4

No t'hi amoïnis pas. Fart com un titot, després de tastar no sé quants plats a no sé quantes cases, no deu estar per empaitar dones casades ni casadores. Prefereixo ser aquí, mirant l'ambient.

Ventallonenc 3

Tu el que vols és mirar les dones casades i casadores... dels altres. Em fa l'efecte que el bisbe i tu faríeu bona parella.

Ventallonenc 4

Més val no intentar-ho. Anem a donar un cop d'ull a l'altra banda, que el personal d'aquí el tenim molt vist...

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona continuaran el seu diàleg.

Ventallonenca 1

¿I aquells qui dius que són?

Ventallonenca 2

¿Aquells de la llotja? Són els Geli de Vilamacolum. I aquella de la levita vermella, amb brodats que semblen de plata però segur que no ho són, és de can Cortey, de l'Armentera. Aquell altre grup que parla amb el batlle són els Descatllar de Sant Pere.

Ventallonenca 1

Es veu que han vingut tots.

Ventallonenca 2

¿Qui vols que s'ho perdés? Guaita la baronessa de Sant Mori amb la baronessa de Montiró, agafades de la mà com dues amigues de l'ànima, si sabessis...

Ventallonenca 1

¡Explica, explica!

Ventallonenca 2

No deuria, però... Es veu que la baronessa de Montiró, la més alta, rep visites nocturnes de...

Ventallonenca 1

¿De qui? ¿De qui?

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona continuaran el seu diàleg.

Ventallonenca 3

¿Has vist quina patxoca que feia l'altar? Gairebé totes les flors, les més maques vull dir, eren de casa meu.

Ventallonenca 4

¡I tant si m'hi he fixat! Només d'entrar a l'església he ensumat i m'he dit: ¡guaita: sembla que entris al jardí de ca l'Anastasieta!

Ventallonenca 3

Oi, que sí. ¿I t'hi has fixat quin cobrellit hem penjat del balcó? El teníem endreçat que ja ni ens en recordàvem, com que en tenim tants, i mira, com si l'haguéssim guardat per a la visita del senyor Bisbe. ¿L'has vist, oi?

Ventallonenca 4

¡I tant que l'he vist! Aquest matí, només de pujar a la galeria, m'he quedat parada. ¿I què és allò tan maco que penja del balcó de l'Anastasieta? I m'he dit: sembla un cobrellit, però no pot ser. No hi ha cobrellits tan sumptuosos.

Ventallonenca 3

¡I si haguessis vist la taula parada a casa! M'hagués agradat de convidar-te...

Ventallonenca 4

¿A dinar? ¡Ai, grà...!

Ventallonenca 3

No, dona, només a veure-la parada.

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona continuaran el seu diàleg.

Ventallonenc 1

Sembla mentida el bon paper que li fa el bisbe a la Comtessa...

Ventallonenc 2

Tu diràs, si no és per l'escorta que ella li ha cedit, no hauria pas pogut venir...

Ventallonenc 1

¡Quina ironia! ¡El bisbe escortat per setanta lladres perquè no sigui atacat pels lladres...!

Ventallonenc 2

¡No te n'estranyis tant, que el bisbe és com el capità d'una colla que déu n'hi do! El bisbe i la Comtessa són de la mateixa calanya...

Ventallonenc 1

¡Mira que n'ets d'animal! (*Pausa, tot mirant al voltant.*) El que no entenc és que el Pastor de Batipalmes, que odia tant el bisbe, hagi permès aquest trasllat.

Ventallonenc 2

¿El Pastor? Però si és al castell de Sant Mori, fent vida contemplativa. ¿No saps que va salvar el baró d'un mal tràngol i ara el té allà a cos de rei? Tota la colla del Pastor s'ha passat a la colla de la Comtessa.

Ventallonenc 1

¿Vols dir que els que abans perseguien al bisbe ara l'han escortat fins aquí?

Ventallonenc 2

¡I que no en dóna de voltes la vida!

Ventallonenc 1

¡Ja pots ben dir-ho!

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona reprendran el seu diàleg des de l'inici.

Ventallonenc 3

Està molt bé que hagi vingut el Bisbe, però, la veritat, tenir Ventalló tot ple de lladres no és cosa que em faci peça.

Ventallonenc 4

¿T'has adonat de la Comtessa? ¡Això sí que és una femella com cal!

Ventallonenc 3

¿Que t'has begut l'enteniment? ¿Que no has sentit el que diuen de tots els que han volgut tenir tractes de mascle amb ella?

Ventallonenc 4

Sí, diuen que és un masclot. Però, és que, encara que no vulguis, se te n'hi van els ulls...

Ventallonenc 3

Tu ves fent. Se t'hi aniran els ulls... i ja no et tornaran, si ella se n'adona. Se'ls quedarà per a la seva col·lecció.

Ventallonenc 4

Potser encara no ha trobat un home de veritat.

Ventallonenc 3

Doncs si no l'ha trobat, més et val que no el trobi aquí, a Ventalló. I tu no facis l'eixerit que això és ple d'esbirros de la Comtessa, i encara haurem de lamentar alguna desgràcia.

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona reprendran el seu diàleg des de l'inici.

Ventallonenca 2

¡Mira quins fums que gasten tots els de fora: els Serra de Sant Miquel, els Fages de l'Armentera, els Caramany de Sant Pere, els Puig de Vilaür, i aquells...

Ventallonenca 1

¡Aquells, jo sé qui són! Són els Batlle...

Ventallonenca 2

¿Els Batlle?

Ventallonenca 1

Sí, de Palau de Santa Eulàlia...

Ventallonenca 2

¡Ai, sí! No els conec però me n'han explicat una de molt bona d'aquests. M'han dit, no et puc dir qui, que han hagut de regalar uns camps que tenien a Tonyà.

Ventallonenca 1

¿Regalar?

Ventallonenca 2

Sí, noia, regalar. Un regal a canvi de tapar un escàndol. Tu que els coneixes, ¿no saps que el seu fill...? (*Xiuxiueja.*)

Ventallonenca 1

¡Si sembla tan bon noi!

Ventallonenca 2

Doncs, ves-te'n refiant de les aparences.

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona reprendran el seu diàleg des de l'inici.

Ventallonenca 3

Doncs, mira. Al final el Bisbe no ha pas vingut. Però amb la influència que té el meu home, em penso que potser es quedarà a sopar.

Ventallonenca 4

Doncs a mi m'han dit que tornarà a la Bisbal de seguida.

Ventallonenca 3

Ai, noia, diuen, diuen... Tu mira bé qui t'ho diu. He fet venir la millor cuinera del terme per a aquesta festa major.

Ventallonenca 4

¡No sé com t'ho fas! Cada any fas venir la millor cuinera del terme i cada any en fas venir una de diferent.

Ventallonenca 3

Sí, mira. La de l'any passat cuinava molt bé, però, si t'he de ser sincera, era una mica... una mica massa... lleugera.

Ventallonenca 4

¿Que li agradaven els homes, vols dir? ¿Que... amb el teu home? Que potser allò que va córrer pel poble... ¿era veritat?

Ventallonenca 3

Ai, guaita, parlem d'una altra cosa, que som al mig de la plaça. ¿Caminem una mica?

Van mirant i es passegen. Al cap d'una estona reprendran el seu diàleg des de l'inici. Quan hauran enllestit tots els diàlegs coincidiran amb les altres ventallonenques i romandran juntes. En acabar-se la música un grup de noies arriba corrent. Estan acalorades. Riuen. Sense adonar-se s'acosten al Gegant.

Noia 1

¿Heu vist quines mirades que em feia l'hereu de can Sastregener?

Noia 2

¡Boja! Si era a mi que em mirava.

Noia 3

Potser us mirava totes dues. Com que cada ull li va per on vol...

Noia 1

Això no és cap defecte. Als hereus rics ja els va bé. Vigilen totes les seves terres d'un sol cop d'ull. (Riuen.)

Noia 2

Ja és pega que un dels xicots més rics tingui aquesta tara. Ara que prefereixo tenir criada amb un marit guerxo que haver de fregar tot el dia amb un de benplantat.

Noia 3

Tu sempre tan pràctica. Però si apuntes massa amunt, potser et quedaràs sense el guerxo i sense el benplantat.

Noia 1

Potser hauràs de fer cas de les propostes del Gegant. *(Riuén.)*

Noia 2

¿El Gegant? ¡Ni boja! ¿Qui es casaria amb un monstre tan deforme?

Noia 3

Bon noi sí que ho és. I diuen que canta com els àngels.

Noia 1

Ja pot cantar, ja. Que de més lleig i de més pobre no en trobaràs en tot Ventalló.

Noia 2

Tot per tu, si t'agrada.

Noia 3

No, no, no. No el vull pas. M'agrada més en Niceto.

Noia 1

Tu rai, que ja el tens triat.

Noia 2

Nosaltres continuarem buscant per aquí que això és ple d'hereus *(Mira al seu voltant i s'adona del Gegant que ha aixecat el cap per escoltar-les.)* Ahhh *(Estrafà una rialla i els dóna cops de colze.)* No se'n pot dir mal...

Les altres també el veuen i se'n van, rient. És aleshores quan el Gegant, tot sol, queda en evidència. La Comtessa es dirigeix cap al grup de ventallonenques que s'han aturat no massa lluny del Gegant.

Ventallonenca 1

Aquesta que s'acosta, ¿no és la Comtessa?

Ventallonenca 2

Prou que ho és. ¡Si sembla que ve cap a nosaltres! ¿Que la coneixeu? *(Totes neguen amb el cap.)*

Ventallonenca 3

Potser és ella que ens vol conèixer. Tampoc no som de mala família, nosaltres.

Ventallonenca 4

¡Quin honor!

Apareix la Comtessa davant del nerviosisme i tibantor de les senyores. Queden fotudes quan els passa a la vora i s'acosta al Gegant del racó. Elles, vermelles, se'n van.

Gegant

(Aixecant-se en veure-la al costat.) Ma senyora la Comtessa...

Comtessa

Veig que em coneixes. ¿Ets tu en Narcís Espriu, el Gegant de Sant Pere?

Gegant

Així em deien fins que vaig haver de fugir-ne. Ara em criden el Gegant de Ventalló.

Comtessa

¿I com, un gegant com tu, ha de seure en un racó la diada de Sant Miquel?

Gegant

Ma senyora, no hi ha diades per a mi. Sóc jove i treballador, mes ma grandària fa por a totes les noies i no volen ballar amb mi.

Comtessa

¿I amb mi, que ballaries?

Gegant

¿Amb vós? Ma senyora, ¡amb vós aniria fins a la fi del món!

Comtessa

Massa lluny. N'haurà prou amb que m'acompanyis al mig de la plaça. *(Ella s'hi agafa del braç.)* ¡Músics! En Narcís i la Comtessa ballaran La Corrandà Reial. *(Tothom murmura.)*

Ventallonenc 1

¿La Corrandà Reial? Si només la pot ballar el rei Ferran i gent de la cort en la seva presència...

Ventallonenc 2

La cobla no gosarà tocar-la. Si ho sabia el governador...

Comtessa

¡Senyors de la cobla! En Narcís i jo ja estem a punt.

Ventallonenc 1

El governador és una cosa, però els setanta lladres de la comtessa que hi ha escampats per la plaça en són una altra.

Ventallonenc 2

El director no sap què fer.

Comtessa

Ja veus, Narcís. Hauré de dir als meus homes que ajudin els músics a trobar la partitura.

Se senten els copets del director. Comença la música i els dansaires giravolten. Es va fent fosc de mica en mica, mentre la música continua. La música calla i ells dos són il·luminats al mig de la plaça, immòbils, mirant-se, en silenci.

Gegant

Ma senyora la Comtessa, si em volíeu amb vós, esdevindria vostra ombra protectora. No desitjo ser bandoler, ni acumular béns ni honors ni fama. En faig prou amb romandre al vostre costat i glosar les vostres gestes. Vull ser vostra defensa infalible, vostra memòria fidel. Ma senyora la Comtessa. Des que vaig néixer que sóc el més fervent dels vostres servidors.

Fosc de nou.

FAMA DE LA COMTESSA A QUERMANÇÓ

Romancer

Romancer

La Comtessa ja és llegenda,
més llegenda com més va;
no hi ha dona més odiada
ni envejada a l'Empordà.

La partida que comanda
és la més potent que hi ha,
amb un centenar de lladres
i molts altres d'aspirants.
Tant si assalten carruatges
o escometen un palau,
tornen amb la bossa plena:
desconeixen el fracàs.
A peu pla són invencibles,
invencibles a cavall,
la Comtessa sempre alerta,
obedients tots al seu clam.
La Comtessa ja és llegenda,
més llegenda com més va;
no hi ha dona més odiada
ni envejada a l'Empordà.

De la Bisbal a la Jonquera,
de Banyoles a Castelló,
tots coneixen na Teresa,
dama n'és de Quermançó.

Tan agrest i autoritària
que no sap què és el perdó,
té l'astúcia d'una guilla,
la noblesa d'un lleó.
Ara assalta una patrulla,
ara eixuga un cobrador,
agressió, botí i rapinya
aquest és tot el seu món.
De vegades prou cavalca
tota sola per l'entorn,
com una au majestuosa
que silent emprèn el vol.

Si l'envegen les pubilles,
més l'admiren els barons.
Ella però els manté a ratlla,
mai no vol parlar d'amor.
De la Bisbal a la Jonquera,
de Banyoles a Castelló,
tots coneixen na Teresa,
dama n'és de Quermançó.

EL GOVERNADOR DE GIRONA

Governador, Ventura, Tinent, Infermer 1, (infermer)

Despatx oficial. El governador llegeix un paper. Fa cara d'amoïnât.

Governador

(Llegint.) " ...I és en aquestes condicions que goso demanar-vos aquesta suma de diners per tal que recupereu els vostres oficials i soldats sans i estalvis, oblidant-vos de les seves cavalleries, armes i guarniments de les que fa temps estem fent ús a pleret..." *(Irat, llença el paper al terra i s'aixeca, tot passejant per l'estança.)* ¡Maldita! ¿Pagar yo a ese diablo de mujer? ¿Qué se ha creído? Tengo encargo directo de su majestad Fernando VII de acabar con los bandoleros y ladronzuelos de la frontera, y resulta que yo mismo soy saqueado por una mujer. ¡Maldita! ¡Qué más da que se haga pasar por Condesa! ¡Condes muertos de hambre! ¡Cómo se van a reir de mi en la Corte! ¡Ventura! ¡Ventura!

Ventura

(Obrint la porta.) Sí, exselensia.

Governador

¿Todavía no ha llegado ese oficial que ordené traer?

Ventura

Ara mateix he sentit que l'anun...

Governador

¡Ventura!

Ventura

¡Perdón, exselensia! Ahora mismo he sentido que lo anunciaban en...

Governador

¡Que se dejen de anuncios y que pase!

Ventura

(Tancant la porta.) Sí, exselensia.

Governador

¡Traidores! Me han puesto al mando de un ejército de traidores. Eso es lo que ocurre. Resulta que el teniente es prendido por la dichosa Condesa pero al cabo de dos días enferma y ella lo libera. ¡Valiente sarta de mentiras! ¡Quiero ver la cara de ese traidor! *(Truquen a la porta.)* ¡Adelante!

Ventura

Excelencia, el teniente que habéis hecho vanir. Lo traen dos enfermeros... (*Entren dos infermers amb un baiard on va el malalt.*)

Tinent

(*Parlant amb dificultat.*) Excelencia...

Governador

¡Vaya, mi teniente! Si parece usted un enfermo de verdad.

Tinent

Excelencia...

Governador

¡Salgan todos inmediatamente de aquí! Quiero hablar a solas con el teniente, o... con el ex-teniente.

Infermer 1

Debo advertirle, señor gobernador, que...

Governador

¡A mi usted no tiene que advertirme de nada! Más le vale que no le advierta yo a qué se expone si no sale inmediatamente de esta sala. (*Tots surten mirant-se esfereïts, mentre el tinent s'abalança una mica, aixecant el tors endavant.*) ¡Ventura! Que no se vayan muy lejos, por si tengo que interrogarlos también a ellos. (*L'ordenança és l'últim de sortir i tanca la porta.*) Muy bien, mi teniente. Deje que le informe que antes de celebrar el Consejo de Guerra intentaré encontrar algún atenuante en su conducta, que no puedo considerarla en menos que traición.

Tinent

Excelencia... ¿puedo...?

Governador

¡No, no puede! Sea lo que sea que vaya a pedirme, ¡no puede! Ahora implora clemencia, ¿verdad? Ahora se hace el enfermo, ¿verdad? (*Pausa en què el Governador es mira amb tota la mala intenció el pobre malalt.*) Me han informado que según usted fueron apresados ¡todos! ¡toda la compañía! el doce de junio en los bosques de Vilaür.

Tinent

Así fue, excelencia, pero...

Governador

¿Y no murió nadie? ¿Nadie fue herido? ¿No se disparó ni un sólo arcabuz? ¿Nadie pudo huir? ¿Y pretende que me crea que no fue una cobarde y vulgar entrega, una rendición

incondicional?

Tinent

Excelencia, habíamos terminado de montar la empalizada cuando nos sorprendieron...

Governador

¿Y no les advertí que acamparan lejos del río para evitar ser oídos?

Tinent

Así lo hicimos, excelencia.

Governador

¿Y cómo sabían dónde encontraros tan fácilmente?

Tinent

Por la gente del pueblo. Como su excelencia nos dijo que nos hiciéramos ver en los pueblos, para que se amedrentaran.

Governador

¿Y no se amedrentaron?

Tinent

Creo que no, excelencia. Más bien supieron nuestra ruta y adivinaron dónde íbamos a acampar.

Governador

¿Y los vigías?

Tinent

Los redujeron uno a uno. Y ponían bandidos en su lugar, con nuestros uniformes. No pudimos dar ni el señal de alarma.

Governador

¡No conseguirás engañarme, traidor! No hubieran conseguido esta vergonzosa victoria sin vuestra colaboración.

Tinent

Pero, excelencia...

Governador

¿Dónde os llevaron?

Tinent

Nos vendaron los ojos y nos hicieron caminar unas cuantas horas. Despertamos en unas ruinas en medio de un bosque.

Governador

¿En qué bosque?

Tinent

No lo sé, excelencia. Y dudo que ninguno de mis compañeros y superiores allá retenido lo sepa.

Governador

¿Pero no reconocísteis las ruinas, la vegetación? ¿Dónde se esconde esta maldita? ¿En la sierra de Ventalló? ¿En los bosques de Parets? ¿En el castillo de Quermançó? ¿Dónde?

Tinent

Nadie pudo reconocer el trayecto, ni las ruinas. Era un bosque de encinas en la ladera de una montaña. Podía ser en cualquier lugar en un radio de...

Governador

Ya. ¿Y os torturaron al menos?

Tinent

No, excelencia. El trato fue correcto en todo momento. La Comtessa de Molins habló con todos los oficiales...

Governador

¿Os interrogó?

Tinent

No, excelencia. Nos informó amablemente de nuestra situación y que esperaba que pronto estuviéramos en libertad. (*Pausa.*) Nos alimentaban bien. Teníamos todo el día para dormir y discutir.

Governador

¡Así atajamos a esta partida de ladronzuelos: durmiendo y discutiendo! ¿Y sabes cuánto me pide por vuestra libertad, por la libertad de un ejército inútil y desleal? (*S'acosta al malalt i l'agafa pel coll.*) ¡Cien mil reales! ¡Cien mil reales! Y, por cierto, ¿a ti, por qué te soltaron?

Tinent

Enfermé repentinamente, excelencia.

Governador

Ya. A eso se le llama una enfermedad oportuna. ¡Ventura! ¡Ventura!

Ventura

(*Entrant per la porta.*) Sí, exselencia.

Governador

Haz entrar a los enfermeros que traían al teniente.

Ventura

(Tornant a desaparèixer.) Sí, excelencia.

Governador

Si he de serte sincero, creo que pronto enfermarás de verdad. Ni te imaginas los males que se contraen en nuestros húmedos calabozos.

Ventura

(Tornant a entrar, seguit dels infermers.) Con permiso, excelencia.

Governador

¿Habéis reconocido a este farsante?

Infermer 1

Si se refiere al teniente, sí, excelencia. El doctor nos ordenó que lo pusiéramos en cuarentena.

Governador

(Deixant anar el coll del tinent.) ¿Cuarentena? ¿Qué, qué tiene?

Infermer 1

Unas fiebres tifoideas muy graves, y muy contagiosas, excelencia.

Governador

¡Dios mío! ¡Y ahora me lo decís!

Infermer 1

Nosotros, excelencia...

Governador

¡Lleváoslo ahora mismo de mi vista! *(Els infermers recullen el Tinent i se l'emporten. Queden el Governador i en Ventura.)* ¡Ventura!

Ventura

Sí, excelencia.

Governador

¿Cómo has permitido que entre un... un... empestado en mi gabinete? ¿Qué clase de ordenanza eres?

Ventura

Ya prové de informarli, exselensia, però vuesensia insistió de tal modu y no querió oír...

Governador

Ya veo. ¡Estoy rodeado de simpatizantes de la Condesa! (*Es toca el front. Pausa.*) Creo que me encuentro mal. ¿Tanta calor hace, Ventura? Ven, acércate. (*El noi s'acosta amb reticències. El Governador li dóna un paper.*) Encárgate tu que llegue esta orden al Brigada de Finanzas. Que prepare cien mil reales para mañana, sin rechistar y sin preguntas. No digas nada a nadie de esto. Toma, hazlo tu que yo voy a estirarme un rato. La cabeza me da vueltas. Ven, tócame la frente. ¿Tu crees que...? (*En Ventura s'acosta indecís, amb el braç allargat.*) Pero, ¿a qué esperas? ¿Quieres dar curso a esta orden inmediatamente? Luego llama al doctor, que me visite en mis aposentos. ¡Venga, rápido!

En Ventura se'n va. El Governador queda gemegant i maleint la Comtessa mentre es fa el fosc.

RECORDANT LA TRAICIÓ A LES MURALLES DE FIGUERES

Perot, Tomeu, Bandoler 1, Bandoler 2, (bandolers)

Quermançó. Hi ha un foc encès on s'hi couen unes llebres. La claror és incerta. Els bandolers mengen i mandregen.

Perot

Nois, us presento la nostra darrera adquisició. La Comtessa l'ha acceptat.

Tomeu

Em dic Tomeu. Orfe sóc i el governador ens ha incautat el mas i les terres per unes contribucions que diu que devem.

Bandoler 1

Massa jove, Tomeu, per a la vida que fem aquí.

Tomeu

Si sóc massa jove és perquè no m'han donat temps a créixer més. I la vida que feu aquí no serà pas més dolenta que la que m'espera a fora. Ningú no vol mà d'obra, ni masovers ni artesans. I no em sento amb cor de fer de captaire a les portes de les esglésies.

Perot

Aquí tindràs plat calent a taula però no esperis una vida tranquil·la i segura. Mai no saps quin trabuc o quin ganivet t'apunta a tu.

Tomeu

No teme, que no m'espanto fàcilment. Sé que la Comtessa ha burlat al Governador més d'una vegada. És com si estigués en deute amb ella.

Bandoler 1

Això sí que és cert. El Governador mai no es podrà acabar la vegada que li va fotre cent mil rals per tornar-li les seves tropes presoneres.

Bandoler 2

I la vegada que en Nofre ens va traïr.

Perot

Llavors sí que vam ser a les portes de l'infern. ¡Maleït Nofre! *(Li ho explica a en Tomeu.)* Vam assaltar el Castell de les Tenebres i en vam treure el recapte més bo que et puguis imaginar. Tant n'hi havia que no podíem ni carregar-lo. Portàvem les alforges a vessar.

Bandoler 1

Anàvem a celebrar-ho a Figueres que, tot just de travessar les muralles per la porta de Castelló, ens les tanquen al darrera i ens trobem envoltats de tot l'exèrcit del Governador. I en Nofre que crida: "Comtessa, l'oferta que vós no m'heu volgut fer me l'ha fet el Governador". I que fuig, el malparit.

Bandoler 2

I la Comtessa que li respon: "Vés a dormir amb ell, doncs". (*Riuen.*)

Perot

En Nofre ens havia venut. Però la Comtessa obre les alforges i comença a fer ploure monedes d'or i joies al voltant de la plaça. Ja veus els soldats del garrepa del governador, que mai no han vist un dobler en sa vida, abraonant-se, els uns contra els altres, esgarrapant-se, llençant els arcabussos pel terra, trepitjant-se, aixecant una polseguera que semblava les boires dels aiguamoixos. I la Comtessa continuava llençant tresors. ¡A Figueres mai no els ha plogut talment!

Bandoler 1

Mentrestant vam poder obrir la porta un altre cop i fugir amb la cua entre cames, cap a Quermançó.

Bandoler 2

¡Pobres soldats! Els van fer un Consell de Guerra i molts van ser castigats. Tot i això em penso que alguns ara són més rics del que han estat en sa vida.

Tomeu

¿Però el Governador no els va requissar el que havien agafat?

Perot

El que va poder, que no va ser massa. Més es va gastar ell en pagar el traïdor d'en Nofre.

Tomeu

¿En Nofre va fugir?

Perot

Per poc temps. Només d'arribar a Quermançó la Comtessa ens ordenà que vigiléssim les sortides de Figueres. Encara ens vam haver d'esperar. Amb l'avalot que hi havia van trigar hores a posar ordre i a recomposar l'escamot. Vam veure sortir en Nofre ben espantat enmig dels soldats, mirant a totes bandes. Un exèrcit és molt fàcil de seguir. Van anar fins a Girona i allà s'hi van quedar.

Bandoler 1

Uns quants vam venir a avisar la Comtessa mentre els altres esbrinaven on dormia el bocamoll d'en Nofre.

Bandoler 2

Al dia següent l'home tornava a marxar cap al Sud. La camisa no li tocava al cos. Vés a saber fins on hauria arribat si no l'aturem.

Bandoler 1

Ben estacat el vam dur fins aquí, a Quermançó, una altra vegada.

Perot

El que va passar després més val que t'ho estalviis. Has de saber, però, que no hi ha càstig pitjor que el que es reserva als traïdors.

Tomeu

¿I la paga del Governador va tornar a ser vostra?

Perot

¡Mai! La paga d'una traïció no la vol ningú que tingui dos dits de front. Tot el que en Nofre duia amb ell és al fons del barranc amb el seu amo.

Tomeu

¿I quin és el proper assalt que farem?

Perot

¡No vulguis córrer tant! Primer t'ensenyaré on faràs el teu cau i després alimenta't una mica que sembles ben desnerit.

Els bandolers riuen mentre en Perot s'emporta en Tomeu. Fosc.

ASSALT A LA MASIA

Masover, Mestressa, Comtessa, Gegant, Veus (Masover, Perot, Vilatà, Bandoler)

Cambra fosca d'un mas, amb un bressol. Se senten corredisses. S'obre la porta. Entren la mestressa, portant una criatura, i el masover. Porten un llum d'oli que pengen d'un ganxo a la paret. Posen la criatura al bressol.

Masover

Amaga't aquí dins, cuita, i prova de calmar la criatura.

Mestressa

(Espantada.) ¿Què farem si entren al mas?

Masover

Prega a Déu que no ho facin. És la colla de la Comtessa. Aquesta dona no té entranyes. I els seus homes són pitjor. Si entren ja hem begut oli. Però no t'amoïnis; tenim pólvora a dojo. No els hi posarem pas fàcil.

Mestressa

Però, i si...

Masover

Passi el que passi, sentis el que sentis, no deixis sola la criatura. *(Desapareix.)*

Mestressa

¡Déu del cel! No deixis que ningú faci mal la nostra criatura. Que s'emportin tots els tresors que trobin, tot el que els amos tenen amagat que ni nosaltres no sabem on és. Tant li fa que ens despatxin de masovers, que passem penalitats, però que ningú no prengui mal, i sobretot cuida del nostre fill.

A fora se senten trets i crits.

Masover

(Veü en off.) ¡Torneu a carregar els trabucs! ¡De pressa! ¡Que s'apropen!

Vilatà

(Veü en off.) ¿On són ara? ¡Poc que els veig!

Masover

(Veü en off.) ¡Mireu a les finestres del darrera! ¡Dispareu a qualsevol ombra!

Altra tongada de trets i crits.

Vilatà

(*Veü en off.*) ¡Han entrat! ¡Compte, que ja són a dins!

Masover

(*Veü en off.*) ¿Per on han entrat? ¡Són el diable en persona!

Vilatà

(*Veü en off.*) ¡No dispareu aquí dins, que ens matarem nosaltres mateixos!

Fressa de lluita i crits de ferits. Passes a fora.

Mestressa

No ploris, fill meu. (*Agafa la criatura del bressol i apaga el llum d'oli.*) Potser no ens trobaran.

Comtessa

(*brint la porta, il·luminada només per la llum que vé de fora.*) ¡No els feriu si no és necessari! ¡Feu-los dir on tenen amagats els tresors de què es vanten els amos a la capital! ¡M'han parlat del pou, regireu-lo de dalt a baix! ¡Gegant! ¡Porta un llum que aquesta cambra no té finestres!

Gegant

(*Arribant amb un llum d'oli.*) Permeteu-me que us faci llum, ma senyora.

Comtessa

¡Un bressol! ¡Sembla que aquí s'hi amaga algú! (*Aparta el bressol i queda en evidència la dona i la criatura, que s'hi ajupien al darrera.*)

Mestressa

No, no, senyora Comtessa, prengueu el que volgueu. Us ensenyarem tots els racons, tots els llocs on sospitem que els amos hi amaguen coses, emporteu-vos-ho tot, el bestiar, la collita, però, sisplau, no li feu mal al meu fill. No, no...

La Comtessa embeinala daga, s'hi acosta i li agafa la criatura.

Comtessa

¡Gegant! ¡Fes guàrdia a la porta! ¡Que no entri ningú! (*El Gegant ho fa.*) ¿Quina por teniu, mestressa, que ningú no us danyi aquest angelet? (*Pausa.*) Jo també tenia un fill que era tota la meva il·lusió. S'adormia als meus braços mentre li cantava: (*Cantant.*) "A la nit surten les bruixes, a robar-ne els infantons. Por no tinguis d'eixes dones si la mare et fa petons."

Mestressa

¿Vós sou la dona cruel que té el cap posat a preu? ¿Sou la malfactora a qui plauen les

baralles perquè no podeu plorar? ¿Que sou feliç entre lladres cremant masos i escampant el dol? ¿La que és canongessa de Garriguella i dama de Quermançó?

Comtessa

Tot això que dieu és cert, mestressa. Tot això i més. Sóc comtessa i bandolera, fugitiva i perseguida. Però no creieu que només busco l'or i la sang. Aquests tresors són només una ombra d'un altre tresor que vaig tenir entre els meus braços ja fa molt de temps. Un tresor com el que ara torno a bressar. Un tresor perdut per sempre. Ara la meua vida és més trista que no pas dura. No tinc casa ni convent. Enlloc no puc trobar la pau del meu esperit. ¿Deixeu-me el vostre fill un instant tan sols, com quan tenia als meus braços aquell que era meu i va morir! (*Cantant de nou.*) "A la nit surten les bruixes, a robar-ne els infants. Por no tinguis d'eixes dones si la mare et fa petons."

Mestressa

Ma senyora, jo... no... (*Dubtant entre si agafar la criatura o deixar-la-li més estona.*)

Comtessa

No patiu, bona dona. Aquesta criatura és vostra. Vós l'heu parit i vós l'heu de tenir. (*Donant-la-hi. Després es treu una creu que du penjada al coll.*) Aquesta és la creu de Garriguella. Per si sola val un tresor. Que la guardi per a la donzella amb qui s'hagi de casar.

Mestressa

(*Agafant la joia.*) Comtessa, no sé com agrair-li. Jo que temia pel meu fill i li feu la millor ofrena que mai no tindrà.

Comtessa

Venia a buscar les joies dels vostres amos i m'he trobat amb el meu passat. Just és que us doni aquesta joia en compensació. Cuideu bé el vostre nadó i que sigui un home de bé i que les privacions i el patiment no el facin pervers i venjatiu. (*Pausa.*) ¿Gegant! ¿Sóc molt dissortada! ¿Marxem d'aquí! ¿Ordena a en Perot que marxem de seguida! ¿Tant hi fa que el recapte no sigui tan bo com esperàvem! (*El Gegant desapareix i ella queda al llindar de la porta.*) Adéu, cambra. Adéu, bressol. Adéu, mon petit infantó. Vós, la seva mare, pregueu per la Comtessa de Molins, pregueu per la dama de Quermançó.

Desapareix i queda la Mestressa amb la criatura als braços. A fora se senten crits.

Perot

¿Retirada! ¿Retirada! ¿Tots als cavalls! ¿La Comtessa ordena retirada! ¿No romancegeu!
¿De pressa!

Bandoler 1

Però encara no hem trobat l'olla. No trigarem gaire a saber on l'amaguen...

Perot

Si no l'heu trobada, està bé on és. No podem romandre ni un minut més en aquestes parets. La nit és curta i el camí és llarg. ¡Qui no pugui al cavall ara ja pot oblidar el camí de tornada! (*Fosc.*)

COMIAT DEL GEGANT

Comtessa, Gegant

Bosc. Apareixen la Comtessa i el Gegant, a cavall. S'aturen, descavalquen.

Comtessa

Quan jo no hi sigui, Gegant, ¿tu què faràs?

Gegant

Res, ma senyora. Quan vós no hi sereu jo tampoc.

Comtessa

En Perot podrà fer de cap de colla.

Gegant

¿Que penseu deixar aquesta vida, a retirar-vos?

Comtessa

Exactament, Gegant. Vull deixar aquesta vida.

Gegant

¿I tornareu a Sant Pere amb els vostres tresors? Potser podríeu refer la vostra hisenda. Jo podria ajudar-vos-hi.

Comtessa

No, Gegant. Si torno a Sant Pere tornaré a ser la Comtessa que coneixen a Sant Pere, la que tothom coneix. La Comtessa bandolera, la tacada de sang, la dama sense cor que no plora mai. No puc tornar al meu poble. De fet, no puc anar enlloc.

Gegant

¿Aleshores...?

Comtessa

És per això que t'he fet venir fins aquí. Volia parlar amb tu com mai no havíem pogut fer-ho. (*Va cap al cavall i n'agafa una bossa petita però plena. La hi llança al Gegant.*) Té. No és pas la paga que jo crec que et mereixes però sé que no n'acceptaries més. Amb aquests doblers podràs viure bé, allà on vulguis, dedicat a allò que t'agrada, i potser pensant en mi alguna vegada...

Gegant

¿Alguna vegada? Ma senyora, jo...

Comtessa

Sí, ja ho sé, Gegant. Però el que tu voldries és impossible.

Gegant

¿Per què?

Es comença a sentir el so d'unes campanes.

Comtessa

¿Sents, Gegant? Les campanes criden a oració.

Gegant

Són les campanes del convent de Garriguella.

Comtessa

¿Quantes vegades no hem sentit aquest so rovellat de campana vella? Sempre he pensat que quan les monges i novícies de Garriguella es recollien per anar a resar, era quan nosaltres sortíem del nostre refugi per anar a robar. ¿Saps, Gegant? Cada cop que les sentia pensava que el meu lloc era allà, amb les monges i novícies, i no pas aquí, amb aquesta colla de malfactors, cada cop més indisiplinats i sanguinaris.

Gegant

Però vós, Comtessa, no podeu...

Comtessa

Sí que puc, Gegant. Per naixença, per llinatge, tinc dret a ser canonesa de Garriguella. La meva mare en va ser novícia.

Gegant

Si és això el que voleu. Però jo no puc acceptar... (*Intenta tornar-li la bossa.*)

Comtessa

Sí que pots acceptar-ho, Gegant. I són molt mal pagats tots els teus serveis i tota la teva fidelitat. ¡T'ordeno que et quedis aquesta bossa i que dediquis el seu contingut en la teva persona, en la teva comoditat!

Gegant

¡La meva comoditat! ¡Mentre que vós...!

Comtessa

¡A la meua manera jo estaré comodíssima! Creu-me. Vestiré com la resta de les novícies, faré el seu mateix horari, menjaré els mateixos tristos menjars que elles, cap d'elles no resarà amb més fervor que jo, ni s'esmerçarà amb tanta voluntat com jo en tot allò que sigui menester. Aquest és el meu desig. Necessito abandonar aquesta vida, Gegant.

(S'acosta a ell. Pausa.) Clar que sé que perdré la teva companyia. Tu m'has fet costat més enllà de tota consideració. *(El Gegant no gosa tocar-la. Plora.)* No t'amoïnis, Gegant. No et pensis que no t'ho agraeixo tot des del fons del meu cor. Però vull entregar aquest cor a la meua salvació. Sé que ha arribat el moment.

Gegant

Així, doncs, és el darrer cop que ens veiem.

Comtessa

El darrer cop. Volia acomiadar-me només de tu, tan sols de tu. Porto amb mi bons donatius per al convent. És per això que sé que no em negaran pas l'entrada. Tota la resta és a Quermançó. Agafa el que vulguis, tot i que sé que no n'agafaràs res. Explica-li tot a en Perot, que ell prengui el comandament, si vol. I si no, que s'ho reparteixin, o que en facin el que vulguin. Jo no necessito res més.

Gegant

Comtessa, sé que parleu fermament. Només us volia dir que... jo... Ja de petit m'explicaven les vostres històries, i sempre vaig somiar de conèixer-vos personalment, fins que he estat durant aquests anys el vostre servidor i protector. No esperava pas que la vida fos tan generosa amb mi, però ara que sé que tot s'acaba... no sé veure la sort que he tingut sense merèixer, sinó la dissort i la tristesa d'aquest moment...

Comtessa

Agraeixo les teves paraules. Sé que si un moment, un sol moment, en el convent, els meus pensaments se separen de Déu i vaguen pels camins del passat, seran per tu. *(Fan una casta abraçada. Després ella se'n separa i munta al cavall.)* Si no hi vaig ara ja no voldran obrir-me les portes fins demà. Adéu, Narcís. *(Se'n va.)*

Gegant

Adéu, Comtessa.

El Gegant espera una estona. Després munta i també se'n va, en direcció contrària, cap allà d'on ha vingut a l'inici de l'escena. Fosc.

EXPULSIÓ DE GARRIGUELLA / ENTREVISTA AMB EL PASTOR

Comtessa, Pastor, Minyona, Mare Abadessa, Arxiprest, Monja

Doble escena. En una banda l'acció transcorre al castell de Sant Mori. Hi ha el Pastor de Batipalmes resant. A l'altra és el despatx de la Mare Abadessa del convent de Garriguella, també resant. Al castell:

Minyona

Passeu, senyora. (*Entra la Comtessa.*) En aquests moments està acabant el rosari. No vol que el destorbin pas. És millor que espereu un moment, que enllesteixi els resos.

Comtessa

No us amoïneu. No tinc cap pressa. Seuré i esperaré. (*Seu.*)

Al convent:

Monja

¡Mare Abadessa! ¡Mare Abadessa! Acaba d'arribar l'arxiprest.

Mare Abadessa

Feu-lo passar.

Arxiprest

Mare Abadessa, (*Li deixa besar l'estola.*) ¡quina alegria em dóna de tornar a visitar aquest convent que tan bona fama dóna a Garriguella, al vostre orde i al Bisbat! ¡Perdoneu que destorbi el vostre rosari!

Mare Abadessa

¡Gràcies, monsenyor! Si voleu seure. (*Dirigint-se a la monja.*) Crec que a la cuina tenen preparada una xicra de xocolata per a monsenyor. Vagi a buscar-la.

Arxiprest

¡Oh, no calia! Clar que no puc refusar. La xocolata d'aquest convent és d'una notorietat que ja travessa fronteres. Bé, Mare Abadessa. El motiu de la meua visita és entregar-li una misiva del nostre senyor Bisbe en persona, que Déu guardi molts anys. (*Es treu un sobre lacrat dels plecs del seu ric vestit i li entrega a la Mare Abadessa.*) Cal que el llegiu amb tota atenció.

Ella comença a obrir el sobre i en treu el paper que llegeix mentre a l'altre escenari el Pastor acaba el rosari, es senya i aixecant-se s'adona de la presència de la Comtessa.

Pastor

¡Vós, aquí!

Comtessa

(Que també s'aixeca i l'ajuda a seure en una cadira.) Així és, Pastor.

Pastor

Ja sabia que vindríeu. Recordeu que teníem una conversa per acabar.

Comtessa

¿Una conversa...?

Pastor

Sí, Comtessa. La darrera vegada que ens veïrem, a Sant Feliu de la Garriga, vàrem deixar el nostre diàleg a mig fer. Jo sabia que tard o d'hora l'hauríem d'enllestir. ¿Què us en sembla, el Canigó? ¿Oi que està esplèndid? Sempre li estaré agraït al baró de Sant Mori que m'hagi deixat aquesta cambra. Veient el Canigó cada dia em sento més a prop de Déu.

Comtessa

I més lluny del Bisbe...

Pastor

(Rient.) Sí, Comtessa, l'heu endevinat. Però no us penseu. Jo l'he perdonat, al nostre Bisbe, és només un home, un home qualsevol, que s'equivoca com qualsevol altre, encara que sigui prou superb com per no voler reconèixer-ho i pensar que la seva voluntat és la voluntat de Déu...

Comtessa

Vós l'heu perdonat. Però jo no...

Pastor

¿Vós? ¿Què ha passat? Expliqueu-m'ho, sisplau.

A Garriguella truquen a la porta.

Mare Abadessa

¡Endavant!

Entra la monja amb la xicra de xocolata que posa davant de l'Arxiprest, amb melindros i un drap. La monja se'n va.

Arxiprest

¡Em posaré el drap talment un pitet! ¡No fos cas que em taqués aquestes vestidures tan riques que el meu càrrec m'obliga a posar! *(Es va posant el drap al voltant del coll.*

Després endraparà a base de bé, cosa que farà que les seves paraules sonin amb les dificultats pròpies de l'ocasió.) ¿Heu acabat de llegir la carta del senyor Bisbe?

Mare Abadessa

Sí.

Arxiprest

¿I què me'n dieu?

Mare Abadessa

Les indicacions del senyor Bisbe són molt clares. Però jo li faré una altra carta...

Arxiprest

No val la pena, Mare Abadessa.

Mare Abadessa

¿Per què no val la pena?

Arxiprest

Perquè la decisió és presa i ben presa. Aquesta dona ha de ser expulsada del convent.

Mare Abadessa

Aquesta dona té dret de romandre en aquestes parets. La seva mare en va ser novícia...

Arxiprest

Aquest centre té una fama i una reputació que ha de preservar, i aquesta és la vostra màxima responsabilitat, Mare Abadessa. Si deixeu aquesta dona aquí dins, cap més família noble i acabada de l'Empordà no voldrà portar aquí les seves filles perquè hi siguin educades...

Mare Abadessa

Però ella va fer una gran donació en entrar. ¿Que no l'ha rebuda el senyor Bisbe?

Arxiprest

L'ha rebuda i ja l'ha destinada a bones obres. Però una donació, per generosa que sigui, no netejarà la sang de les mans d'aquesta dona.

Mare Abadessa

Però ¿no recorda el senyor Bisbe que ella l'escortà en alguna ocasió en què havia de traslladar-se per aquests camins?

Arxiprest

El senyor Bisbe recorda tot el que ha de recordar. Però amb records no es governa un bisbat. De vegades cal tenir mà ferma per allunyar el dimoni, i aquesta dona és el mateix

dimoni...

Mare Abadessa

Aquesta dona, des que ha entrat en aquest convent, és l'admiració de totes les monges, és la novícia modèlica. I tinc la seguretat que la seva presència plau a la Verge i a Nostre Senyor que li han donat repetides mostres del seu perdó.

Arxiprest

La Verge i Nostre Senyor també la perdonaran si és fora. I pot ser una novícia modèlica a casa seva, sense perjudicar el vostre orde ni la fama d'aquest sant indret.

Mare Abadessa

¿No ho veieu, que la condemnem a la mateixa vida que duia abans?

Arxiprest

Això és cosa d'ella, Mare Abadessa. Que s'entregui a la justícia del senyor Governador.

Mare Abadessa

¿Voleu dir que el senyor Governador no hi té res a veure en aquesta decisió del senyor Bisbe, si és que és decisió seva?

Arxiprest

Ja sabeu que els camins del Senyor són inextricables. Però vosaltres heu de complir amb la vostra obligació.

Mare Abadessa

Tanmateix, l'obligació meva també és la de la caritat cristiana...

Arxiprest

La caritat cristiana que tots tant necessitem per sobreviure, Mare Abadessa. ¿Què passarà si ens quedem sense la caritat cristiana? Per sort, amb el nostre rei Fernando les coses no ens van malament, així i tot encara necessitem de la caritat cristiana per fer front a les moltes despeses que té el Bisbat. En fi, Mare Abadessa, no voldria insistir més, però em temo que doneu voltes a un impossible. ¡Aquesta bandida no pot refugiar-se en el vostre convent!

Mare Abadessa

Malgrat això. Vull redactar una carta al senyor Bisbe. Vull que reconsideri tots els atenuants que fan al cas.

Arxiprest

Ja us he advertit que no hi ha res a fer. (*Escurant la seva xicra.*) I potser una insistència excessiva per part vostra... us pugui perjudicar.

Mare Abadessa

L'escriuré igualment.

Arxiprest

¡Com vulgueu! De totes maneres, he de felicitar-vos per aquest magnífic menjar. Mentre escriviu la carta, ¿podríeu fer-me'n portar una mica més?

La Mare Abadessa toca una campana. Apareix la monja. Sense diàleg, aquesta se'n va i torna al cap de poc amb més xocolata. L'acció principal passa al castell de Sant Mori.

Pastor

Així que us han expulsat de Garriguella. ¿Com podíeu esperar altrament, Comtessa? No és tan fàcil la contrició dels fugitius.

Comtessa

¿Voleu dir que no tinc cap solució? ¿Que estic maleïda als ulls del Senyor?

Pastor

¿Maleïda? Déu sempre sap guiar aquells que els homes abandonen. Sí, sí que hi ha solució. I la trobareu vós mateixa. I penso que la trobareu ben aviat.

Comtessa

¿Quan la trobaré? ¿Com la trobaré? ¿Com podeu estar-ne tan segur?

Pastor

¿Voleu saber-ho? (*Pausa.*) ¿Quan pugueu plorar!

Comtessa

¿Com?

Pastor

Sí, Comtessa. Oferiu el vostre plor a Nostre Senyor i ell us perdonarà i us guiarà en allò que cal fer.

Comtessa

¿Plorar?

Seu, pensativa. Mentrestant, a Garriguella, la Mare Abadessa tanca la carta i la lacra. L'Arxiprest enllesteix la xocolata. Es neteja els llavis i els dits i recull la carta.

Arxiprest

Així doncs, esteu ben decidida. Jo li entregaré en persona al senyor Bisbe. Tanmateix les

seves ordres cal acomplir-les a l'acte, recordeu-ho. Aquesta nit mateix. I cal que tothom se n'assabenti. La Comtessa de Molins no té lloc en cap centre religiós.

Mare Abadessa

Sospito que ja us encarregareu vós que tothom se n'assabenti.

Arxiprest

Pel bé de l'Església.

La Mare Abadessa toca la campaneta, apareix la monja mentre li besa l'estola novament.

Mare Abadessa

Acompanyi a Monsenyor fins a la sortida. Després vagi a la cel·la de la novícia Teresa de Molins i faci-la venir fins aquí.

L'Arxiprest somriu beatíficament, i se'n va guiat per la monja. La Mare Abadessa seu amb rostre compungit. La Comtessa i la Mare Abadessa seueun de manera similar, remarcant un paralel·lisme evident. S'enfosqueixen ambdues escenes.

LLÀGRIMES A SANT MIQUEL DE FLUVIÀ

Rector, escolà, majordona, Veu (Comtessa)

Església de Sant Miquel de Fluvià. El rector, amb ulleres de cul de bassa, i l'escolà, jovenet, preparant la Missa.

Rector

Ja pots començar a tocar primeres, escolà. Ja és hora que es llevin aquests mandrosos de feligresos. *(Agafa una espelma que crema i va encenent dos magnífics ciris que delimiten l'altar. Se sent el tocar de la campana.)* Avui he preparat un magnífic sermó sobre aquestes colles de bandolers que encara queden a les rodalies. Els darrers pagaments del Bisbe per fer obres a rectoria no m'han arribat. ¡Vejam si enllestim els bandolers d'una vegada per totes! *(Torna l'escolà i es posa al seu costat.)* Sí, escolà. N'estic tip i recuit de lladres i bandits. *(Se sent l'obrir de la porta i el trepitjar les lloses d'un cavall. L'escolà, que se n'adona, obre uns ulls com taronges però no pot articular paraula. Intenta avisar el rector però aquest està molt capficat en la seva explicació.)* Exortaré els meus feligresos a una lluita sense quarter. Els convenceré que els bandolers són la causa de tots els seus mals, de les males collites, de les sequeres i les inundacions, de massa tramuntana i de massa poca tramuntana. Sobretot aquesta maleïda Comtessa, *(Mirant l'altar.)* ¡Perdoneu, Senyor, pel vocabulari!, aquesta pell del dimoni de dona és la pitjor de totes. *(Gesticulant amb el ciri.)* ¡Cal matar-los, és una Guerra Santa! *(Tot de cop, mirant al centre de la sala, figuradament.)* ¡Vós! ¿Però com? ¿Com heu gosat? *(S'abraça a l'escolà.)* Senyor, ¡protegiu-nos! Protegeix-me, escolà. *(El coloca davant seu.)*

Comtessa

(Veu en off.) Pecadora sóc, que vinc a demanar perdó per tots els meus pecats.

Rector

(Visiblement alleujat.) Però no us podeu quedar aquí. D'aquí uns moments vindran tots els feligresos i si us veuen... no sé... Potser hi hagi violència, i jo... sóc contrari a tota violència. *(Reprement l'alè.)* ¿I com gouseu entrar a cavall a la casa del Senyor?

Escolà

Ara descavalca, mossèn.

Rector

Sí, però un temple no és lloc per a un cavall.

Escolà

Mireu, mossèn. Se'n va tot sol, el cavall. *(Se senten les ferradures damunt les lloses, allunyant-se.)*

Rector

¿Què fa, ara?

Escolà

S'ha agenollat. I... ¡plora!

Rector

¿¡Plora!? Ja deu ser una estratagema. Vés a tornar a tocar les campanes. Però ara toca a sometent. Fes-les tocar fins que et sagnin els dits de tant estirar les cordes.

Escolà

¿I què farà ella quan ho senti?

Rector

(*Adonant-se'n.*) ¡Verge santa! Tens raó. Oh, no, no. No te'n vagis. No em deixis sol. (*Intentant justificar-se.*) Serà millor que ens quedem tots dos per si hem de defensar l'altar i les coses sagrades. Tu que t'hi veus més, ¿veus si va armada?

Escolà

Em penso que no, mossèn. (*El rector treu pit.*) O, no sé. Sí, em penso que du el seu famós punyal (*El rector es torna a compungir.*)

Aleshores se sent un dringar especial, que va saltant entre les lloses.

Rector

¿Què ha estat això, escolà?

Escolà

Jo, mossèn, diria que una llàgrima.

Rector

¡Una llàgrima! ¿I ha anat saltant fins aquí?

Escolà

Fins ben bé la base de l'altar. ¡Vejam! (*Tots dos baixen els dos escalons i s'ajupen.*) ¡Una perla!

Rector

¡A veure! ¡Dóna-me-la! (*L'agafa.*) ¡Diantre! ¡Quina perla! (*Se sent caure una altra perla que va rodolant.*) ¿Has sentit? ¿Que ha vingut cap a aquí, aquesta també?

Escolà

Aquesta ha quedat una mica més lluny. ¿Vaig a buscar-la?

Rector

¡I tant que sí!

Escolà

¿No serà perillós?

Rector

Vés, vé. Amb dues perles com aquestes puc acabar les obres de la rectoria i omplir el rebost per a l'hivern... *(Se sent una altra perla.)* ...i fins i tot comprar una imatge nova de Sant Sebastià que serà l'enveja de les rodalies. ¿Has vist on ha anat aquesta?

L'escolà, de quatre grapes, busca pel terra i quan troba la perla la recull amb molt de compte. Entretant se'n sent una altra.

Rector

¡Una altra! Escolà, tingues present que porto el compte. Te les reclamaré totes. *(Una altra.)* I ja són cinc. Ploreu, ploureu, Comtessa, que Déu vegi que la vostra contricció és molt sincera. *(Una altra.)* Potser n'hauré de donar alguna al Bisbe, que vegi la meva generositat. Escolà, ¿les vas trobant totes? *(Una altra.)* Oh, Déu meu. ¡I que grosses que són!

Entra la majordona, per una porta lateral, ataviada de beata.

Majordona

Mossèn, esteu oblidant de fer el segon toc de campana.

Rector

¿Eh, sí, sí? Espereu, majordona, que... ¿Eh? ¿Se'n va? *(Se senten les passes que s'allunyen.)*

Majordona

(Adonant-se'n.) ¡Déu meu, senyor! ¡La Comtessa!

Rector

Munta a cavall i se'n va. *(A la majordona.)* ¿Però no ho veieu que heu interromput la contricció d'una bona dona? *(A l'escolà.)* ¿Les has trobat totes?

Escolà

En tinc sis.

Rector

Busca bé, galifardeu. Que n'he sentit set.

Majordona

¿Set què?

Rector

No n'heu de fer res. *(Fa senyal a l'escolà que no en digui res.)* ¡Aneu, aneu vós a fer el toc de campana, que jo he d'ajudar l'escolà a fer una feina molt important!

Majordona

Però mossèn, jo no tinc prou força per a la campana.

Rector

Si teniu prou força per ser tan puntual potser que ajudeu els altres a ser-ho. ¡Aneu-hi ara mateix! Mentre reseu un pare nostre, Sant Miquel us donarà forces. ¡Au! *(La majordona torna a anar-se'n per la porta lateral, i el rector baixa les escales, cap a l'escolà.)* ¡Ja les tens totes?

Escolà

No, sis només, mossèn. ¿Voleu dir que han estat set?

Rector

¡I tant que sí! Dóna-me-les. ¡A veure! Tu, segueix buscant.

Comença a sentir-se la campana i es va enfosquint l'escena. El so de la campana roman força estona.

DESTRUCCIÓ DE QUERMANÇÓ

Comtessa, Perot, Llanut, Bandoler2, Dona 1, Dona 2, Dona 3, (bandolers i dones)

Quermançó. Apareixen bandolers acompanyats de dones, rient tots fort i fent xivarri. Es pot veure la Comtessa, apartada de l'acció, que escriu una carta. Ella sent el xivarri però es conté. No intervé fins que s'especifica.

Llanut

Ha, ha, ha. El botí d'aquesta nit ha estat especialment bo.

Dona 1

El vostre botí depèn del nostre.

Llanut

Porteu-vos bé que sereu ben recompensades. ¡Us ho diu en Llanut!

Dona 2

Parles com si fossis el capità.

Bandoler 2

Calleu, que despertarem Ma Senyora l'Estreta.

Perot

(Apareixent darrera un mur.) Hauríem de parlar d'ella amb més respecte.

Bandoler 2

Ja tenim aquí en Perot, el gos fidel.

Llanut

Sembla el Gegant però quatre cops més encongít.

Perot

Dieu el que vulgueu però la Comtessa va donar ordres de no portar ningú aquí dins.

Llanut

El temps que la Comtessa donava ordres és a punt d'acabar-se. Aviat hauràs de servir un altre amo, Perot. Fes-te'n a la idea. Celebra-ho amb una altra mena de comtessa. *(Assenyalant les dones.)* Jo en tinc tres; si vols te'n deixo una.

Bandoler 2

Més et val perquè el que és Ma Senyora l'Estreta no et darà gaires satisfaccions, Perot. Ha, ha, ha...

Dona 3

Que no sigui jo, que no m'agrada la carn revinguda.

Llanut

Tu ja saps on hi ha bona carn, ¿oi?

Dona 1

¿I tu, Perot? (*Ensenyant-li la cuixa.*) ¿Tu saps on hi ha bona carn?

Dona 2

Tu ho deus saber, si la Comtessa també té d'això (*Palpant-se els pits.*)

Bandoler 2

Ma Senyora l'Estreta ara deu anar pel tercer misteri de dolor.

Llanut

Apa, anem, xicotes, que vosaltres i jo també passarem el nostre rosari.

Bandoler 2

No el dolor, precisament.

Perot

¡Llamps i trons! Si la Comtessa ho descobreix, tindrem problemes. (*Intenta aturar-los interposant-s'hi.*) Senyores, haurien de tornar a casa seva.

Dona 3

¿Tornar a casa? ¡No ens hi esperen tant d'hora!

Llanut

Perot. (*Amb ironia, com si parlés a un infant.*) Les senyores no volen pas tornar a casa. Han vingut aquí a passar una bona estona.

Bandoler 2

¡I a fer-nos-la passar a nosaltres!

Llanut

I ara ja n'hi ha prou, Perot. Ja t'he dit que seràs tu qui tindrà problemes si no ens deixes en pau. (*En Llanut l'aparta d'una manotada.*) Més et val quedar-te aquí i vigilar que ningú no ens destorbi.

Els bandolers i les bagasses esclaten a riure i desapareixen. Queda sol en Perot. Se li acosta la Comtessa.)

Comtessa

¡Perot!

Perot

Ma Senyora, ¿éreu aquí? ¿Heu vist...?

Comtessa

He vist, Perot, el que ja sabia.

Perot

Jo... No he pogut...

Comtessa

No t'amoïnis, Perot. Vull agrair-te la teva fidelitat.

Perot

Ma Senyora...

Comtessa

Calla. Abans, però, has de fer una feina important. Cal que pugis tots els barrilets de pólvora que guardem al celler, i els deixis aquí, prop de la torre. ¿Ho entens? ¡Tots els barrils! També els que van deixar els francesos quan van fugir amb la cua entre cames. Tot ben apilonat en aquest racó. Necessitem tota la munició disponible aquí dalt.

Perot

Però...

Comtessa

Sí, Perot. Demà hem de fer un gran cop. La ràtzia més important de la nostra carrera. D'aquest cop se'n parlarà anys i anys, t'ho asseguro. No caldrà que en fem cap altre durant molt de temps. Potser ja mai més. ¡Ah! No en diguis res als altres. Deixa'ls gaudir de la seva disbauxa. M'han desobeït, prou que ho sé. I no és la primera vegada. Però ja veuràs com els convenceré que no hi tornin. A més ara ja no importa gaire que tinguem el castell ple de mals bandolers i males dones. Aviat ja no el necessitarem, el castell.

Perot

¡Com vulgueu, Ma Senyora! Vaig a buscar... *(Fa el gest d'anar-se'n.)*

Comtessa

¡Espera! He de fer-te un altre encàrrec encara. En acabat el robatori que hem de fer demà haurem de celebrar-ho a bastament. Necessitarem bon vi i en abundància. Quan enllesteixis la feina de la pólvora, vull que vagis a Garriguella...

Perot

Però si...

Comtessa

Sí, ja sé que és negra nit. Però cal que hi vagis aquesta nit mateix. Bé trobaràs qui t'obri les portes del seu celler quan els ensenyaràs aquesta bossa de doblers. (*Els hi dóna.*) Fes tractes del vi més bo, no cal que regategis massa, però no paguis fins al darrer moment. Guarda't els diners fins al darrer moment. ¿M'entens? I ara dóna't pressa a pujar la pólvora aquí dalt. Abans de marxar a comprar el vi, avisa'm. Jo seré a la meva cambra acabant de preparar el cop de demà.

Ella es reclou a la seva cambra i es veu com en Perot amuntega barrils de pólvora en un costat. La Comtessa rellegeix mentrestant la carta que abans es veia escriure.

Comtessa

Benvolgut, Gegant. No t'escric des del convent de Garriguella, com suposes i pertocaria. Notaràs en aquesta carta la pols de Quermançó que tant coneixes. Tinc la voluntat que aviat a Quermançó no hi quedi més que pols. Pols de les pedres i dels pecadors que hi hem esmerçat anys de la nostra existència fins a acomplir l'únic destí que la vida ens depara. Sortosament, Gegant, tu no hi ets. Cert que m'ajudaria molt la teva presència, perquè els temps han tornat rancis i la colla ja no és el que fou. No saps el que enyorat els teus versos i les teves cançons, el teu somriure, la teva mirada. M'ajudava molt sentir-te a prop. Però prefereixo la teva llunyania i el teu desconeixement. T'escric no pas perquè vinguis, perquè quan vindràs tot serà consumat. Vindrà igualment, prou que ho sé, bon Gegant, però no m'hi trobaràs. Només trobaràs pols. El meu destí. El destí de tots els mortals. T'escric per acomiadar-me, per agrair-te tots aquests anys de companyia fidel. Ara, però, ja no importa. Adéu, Gegant. Prega per mi, quan jo pari de pregar per sempre més.

En Perot truca a la porta.

Perot

Ma Senyora. Ja he posat tots els barrils plegats. Vaig a Garriguella a emparaular el vi...

Ella obre la porta.

Comtessa

Bé, Perot. En passar davant del convent hi entregues aquest sobre. La Mare Abadessa el farà arribar a qui correspon.

Perot

Molt bé, Comtessa. Aneu amb compte amb la pólvora. N'hi ha molta quantitat i potser els altres, si pugen embriacs...

Comtessa

No t'hi capfiquis. Hi dedicaré tota l'atenció. Ara vés-te'n ja. Adéu, Perot. I recorda tot el que t'he dit.

Pausa mentre es va fent fosc. Quan sigui ben fosc hi haurà una gran i sobtada explosió, amb tots els efectes especials imaginables.

TROBALLA DEL CADÀVER

Gegant

Les runes de Quermançó. El Gegant escriu en un full.

Gegant

"Les campanes ja no ploreu,
canten ara una cançó.
Il·luminen les fogueres
dins dels murs de Quermançó.
I la nit tota estelada
té perfums de mar i pins,
mentre plora, penedida,
la Comtessa de Molins."

(Pausa.) "Mentre plora, penedida, / la Comtessa de Molins." (Recull els seus estris d'escriptura i agafa la pala.) No sé quantes hores fa que sóc aquí, ni quants curiosos hauré foragitat. Només sé que he de trobar-vos de seguida, que ja no podré resistir gaire més. Aviat les vostres despulles ja no es podran reconèixer. (Cull un collar del terra.) Aquest collar... Sempre el duieu amb vós. (Se sent el renillar d'un cavall.) ¡Belfegor! ¿És possible? ¡Era el seu renill! ¡L'he sentit tantes vegades! (Mira a les runes amb més atenció.) ¡Déu meu! ¡Ma senyora, la Comtessa!

A partir d'ara l'escena és muda. Llença la pala i aparta rocs amb tota rapidesa. Després agafarà amb molt de compte el cos mort de la Comtessa i amb tota solemnitat se l'endurà per entre el públic. Mentre se'n va el Romancer cantarà.

Romancer

Les campanes que retronen
amb un plany ple de tristor,
que n'és morta entre les runes
la comtessa a Quermançó.
Qui no plora aquesta dama
deu tenir instints roïns,
puix que ha mort en noble fama
la Comtessa de Molins.

A cavall, com maleïda,
de llevant fins a ponent,
així us va passar la vida,
així us va arribar el moment.
Quan tan clar destí se'ns mostra,
hem de creure en els destins,
que a cavall segueix el vostre,

oh Comtessa de Molins.

Per les closes inundades,
per l'Albera i les Salines,
per garrotxes serralades
i sorrals d'arenes fines,
per la plana inacabable,
pels asprius i terraprimis...
sou l'empremta inesborrable,
oh Comtessa de Molins.

Fosc.

FI

REPARTIMENT DELS PRINCIPALS PERSONATGES

1. Introducció del Romancer.

Romancer Jaume Arnella

2. El Gegant a les runes de Quermançó.

Furtiu 1 Joan Godo
Furtiu 2 Eduard Santamaria
Furtiu 3 Miquel Pla
Gegant Càndid Miró

3. Auguri sobre la vida de la Comtessa.

Carmeta Immaculada Canals
Pare Comtessa Joan Casamort
Mare Comtessa Núria Casadesús

4. Joventut de la Comtessa.

Romancer Jaume Arnella

5. Setge i conquesta de Sant Pere pels francesos.

Santperenc David Tabernero
Santperenca Mònica Oliva
Comtessa Gemma Silvestre
Pastor Jaume Tabernero
Coronel Pierresfort Francesc Pla
Capità Francès Jordi Xarles
Santperenques, Combatents, Mainada, Vells, Soldats Francesos...

6. Vida a Barcelona, París i Perpinyà.

Romancer Jaume Arnella

7. Inici d'activitats bandoleres.

Tià Miquel Font
Comtessa Gemma Silvestre
Perot Salvador Tabernero
Bandoler 1 Ramon Dalmau
Bandolers...

8. Joventut del Gegant.

Gegant Càndid Miró
Mare Agnès Fort

9. Mort d'en Magí Ganivetaire.

Bevedor 1 Josep Maria Barceló

Bevedor 2	Llibert Carreras
Cambrera	Sílvia Oliva
Magí	Miquel Pla
Malcuada	M ^a Àngels Rocas
Gegant	Càndid Miró
Bevedors, Dones...	

10. La Comtessa a Sant Feliu de la Garriga.

Comtessa	Gemma Silvestre
Perot	Salvador Taberero
Pastor	Jaume Taberero
Bandolers d'un bàndol i de l'altre...	

11. Coneixença de la Comtessa i del gegant de Ventalló.

Ventallonenc 1	Ignasi Rodríguez
Ventallonenc 2	Jordi Sala
Ventallonenc 3	Albert Font
Ventallonenc 4	Enric Ventós
Ventallonenca 1	Rosa Silvestre
Ventallonenca 2	Neus Àvila
Ventallonenca 3	M. Gràcia Morillas
Ventallonenca 4	Núria Roig
Noia 1	Marta Pla
Noia 2	Anna Roig
Noia 3	M ^a Carmen Nova
Comtessa	Gemma Silvestre
Gegant	Càndid Miró
Ventallonencs, Ventallonenques, Bandolers, Clericat, Mainada...	

12. Fama de la Comtessa bandolera.

Romancer	Jaume Arnella
----------	---------------

13. El Governador de Girona.

Governador	Xavier Domingo
Ventura	Rafael Oliva
Infermer1	Joan Font
Oficial	Joan Madar
Infermer2	Jordi Xarles

14. Recordant la traïció de les Muralles de Figueres.

Perot	Salvador Taberero
Tomeu	Enric Ventós
Bandoler 1	Ramon Dalmau
Bandolers...	

15. Assalt a la masia.

Masover	Ramon Roig
Mestressa	Sílvia Tabernero
Comtessa	Gemma Silvestre
Gegant	Càndid Miró
Perot	Salvador Tabernero
Bandoler1	Ramon Dalmau

16. Comiat del Gegant.

Comtessa	Gemma Silvestre
Gegant	Càndid Miró

17. Expulsió de Garriguella / Entrevista amb el Pastor a Sant Mori.

Minyona	Montserrat Àvila
Comtessa	Gemma Silvestre
Pastor	Jaume Tabernero
Monja	M ^a Rosa Casamitjana
Abadessa	Dolors Saló
Arxiprest	Pere-Joan Pujol

18. Llàgrimes a Sant Miquel de Fluvià.

Rector	Lluís Pagès
Escolà	Sagrado Nova
Majordona	Marta Fàbrega
Comtessa	Gemma Silvestre

19. Destrucció de Quermaçó.

Llanut	Jordi Sala
Bandoler 1	Ramon Dalmau
Bandoler 2	Josep Pagès
Dona 1	Immaculada Ferrer
Dona 2	Neus Bassà
Dona 3	M ^a Pilar Serra
Perot	Salvador Tabernero
Comtessa	Gemma Silvestre
Bandolers i Dones...	

20. Troballa del cadàver.

Comtessa	Gemma Silvestre
Gegant	Càndid Miró
Romancer	Jaume Arnella

Aquesta obra es va representar quatre cops al Novembre del 1995 inaugurant el **Centre Cívic de Sant Pere Pescador** com a espai teatral. En cartells, butlletins, tríptics i dossiers editats aleshores s'hi pot trobar informació més específica sobre el muntatge.

La recerca general d'informació va ser feta pel propi autor i per **Josep-Maria Barceló, Maribel Olmos, Miquel Plà i Jaume Taberneró..**

En el muntatge d'algunes escenes hi han intervingut directament, a més de tots els anteriors, **Julià Colomer i Francesc Plà.**

Molts actors i participants han fet valiosíssimes aportacions pel que fa al text i a girs locals en el parlar dels personatges..

Josep-Càndid Miró i Sellart
Sant Pere Pescador, 1994-1995